

SHERRY THOMAS

ΛΑΙΔΗ
ΣΕΡΛΟΚ

μετάφραση
ΜΙΧΑΛΗΣ ΔΕΛΕΓΚΟΣ

OXIS

Στον Σον,
αυτόν τον υπέροχο άνθρωπο,
που είναι πηγή χαράς.

Πρόλογος

ΝΤΕΒΟΝΣΑΪΡ, ΑΙΤΑΛΙΑ

1886

Ο αξιότιμος Χάρινγκτον Σάκβιλ θα είχε γελάσει ειρωνικά αν του είχε πει κάποιος ότι η έρευνα σχετικά με τον θάνατό του θα έκανε πασίγνωστο το όνομα Σέρλοκ Χολμς.

Ο κύριος Σάκβιλ δεν είχε ακουστά τον Σέρλοκ Χολμς. Κυρίως όμως απεχθανόταν την ιδέα του θανάτου. Του δικού του θανάτου, για την ακρίβεια – όλοι οι άλλοι ήταν ελεύθεροι να πεθάνουν.

Σιχαινόταν σχεδόν εξίσου τα γηρατειά. Τη μακρόσυρτη και ελεεινή κατάπτωση που οδηγούσε στην ανημποριά και που διακοπτόταν μόνο από τον θάνατο, ο ερχομός του οποίου θύμιζε το χτύπημα της λεπίδας της γκιλοτίνας.

Όμως το είδωλό του στον καθρέφτη τον δυσκόλευε ιδιαίτερα να πείσει τον εαυτό του ότι ακόμα ήταν νέος. Παρέμενε σε φόρμα και ήταν ωραίος άντρας, αλλά η επιδερμίδα κάτω από το σαγόνι του είχε κρεμάσει. Στα πλαϊνά του στόματός του υπήρχαν βαθιές ρυτίδες. Ακόμα και τα βλέφαρά του είχαν χαλαρώσει. Το πέρασμα του χρόνου τα είχε βαρύνει.

Τον κυρίευε φόβος, παγερός και έντονος. Όλοι οι άνθρωποι

κάτι φοβούνται. Για εκείνον προσωπικά ο θάνατος δέσποζε από παλιά ως ο απόλυτος τρόμος. Ένα σκοτάδι με κοφτερούς κυνόδοντες.

Σταμάτησε να κοιτάζεται στον καθρέφτη και έδιωξε από το μυαλό του τις ανεπιθύμητες σκέψεις που τον βασάνιζαν τον τελευταίο καιρό. Ήταν καλοκαίρι. Το φως του δειλινού πλημμύριζε το σπίτι. Από την κορυφή του ακρωτηρίου έβλεπε τον κόλπο να αστράφτει από το φως του ήλιου που έδυε. Μια υποψία αλατιού αρωμάτιζε το αεράκι που περνούσε μέσα. Στον αέρα αιωρούνταν το άρωμα από τουμπερόζα. Είχε φέρει βολβούς από το Γκρας στη νότια Γαλλία.

Αλλά ερχόταν καταιγίδα. Μαύρα σύννεφα μαζεύονταν στον ουρανό.

Πήρε μια βαθιά ανάσα. Όχι, δεν έπρεπε να αφήσει τη σκέψη του να περιπλανηθεί σε σκοτεινά μονοπάτια. Οι τελευταίες εβδομάδες ήταν δύσκολες –τα γεγονότα στο Λονδίνο πολύ λυπηρά–, αλλά με τον καιρό θα βελτιώνονταν τα πράγματα. Είχε ακόμα μπροστά του πολλά χρόνια για να απολαύσει τη ζωή και να περιγελάσει τον θάνατο, που θα αργούσε να τον πάρει στην αγκαλιά του.

Δεν ήξερε ότι ο θάνατος θα τον έπαιρνε μέχρι το πρωί.

Όμως θα ερχόταν και θα γελούσε τελευταίος.

Ένα

ΛΟΝΔΙΝΟ

Τη μέρα που εκείνο το σκοτάδι με τους κυνόδοντες κατάπιε τον Χάρινγκτον Σάκβιλ, κάποιοι ενήμεροι περίμεναν πώς και πώς ένα μεγάλο σκάνδαλο που είχε να κάνει με τα πιο νεαρά μέλη της οικογένειας Χολμς.

Ο λόρδος Ίνγκραμ Άσμπερτον δεν συμμεριζόταν την ανυπομονησία τους. Η σκέψη ότι ήταν δυνατό να συμβεί τέτοια καταστροφή τον στοίχειωνε για μέρες. Δεν ήξερε ακόμα ότι ο Χολμς ήταν ήδη καταδικασμένος, αλλά ο φόβος μεγάλωνε ολοένα μέσα του. Δυσκολευόταν να ανασάνει.

Κοίταξε τον φάκελο που βρισκόταν μπροστά του πάνω στο γραφείο.

*Κύριο Σέρλοκ Χολμς
Γενικό Ταχυδρομείο
Σεντ Μάρτινς Λε Γκραντ
Λονδίνο*

Ακόμα κι ένας ηλίθιος θα έβλεπε ότι οι λέξεις ήταν γραμμένες με απελπισία. Σε μερικά σημεία η μύτη της πένας είχε σχεδόν τρυπήσει το βαμβακερό χαρτί.

Ο γραφικός χαρακτήρας στο σημείωμα δίπλα στον φάκελο ήταν εξίσου βιαστικός.

Χολμς,

Μην το κάνεις.

Κι αν πρέπει οπωσδήποτε να το κάνεις, όχι με τον Ρότζερ Σρούσπερι. Θα το μετανιώσεις πικρά.

Ακουσέ με έστω για μία φορά στη ζωή σου.

Ακούμπησε την αριστερή παλάμη του στο μέτωπό του. Μάταιος κόπος. Ο Χολμς θα έκανε ό,τι ήθελε, παρασυρμένος από την ξεγνοιασιά, που οφειλόταν στις εξαιρετικές ικανότητές του και στις ευνοϊκές συνθήκες.

Μέχρι να συμβεί η καταστροφή.

Δεν χρειάζεται να την αφήσεις να συμβεί, είτε μια φωνή μέσα του. Να παρέμβεις. Να δώσεις στον Χολμς αυτό που θέλει.

Και μετά τι; Να συνεχίσω τη ζωή μου και να προσποιούμαι ότι δεν έγινε ποτέ;

Κοίταξε έξω από το ανοιχτό παράθυρο, απολαμβάνοντας τον γαλανό ουρανό. Μια υπέροχη μέρα στο Λονδίνο. Φωνές όλο ευθυμία έφταναν από το μικρό πάρκο κάτω – το γέλιο των παιδιών του, ένας ήχος που οποιαδήποτε άλλη μέρα θα τον έκανε να χαμογελάσει.

Πήρε την πένα του.

Μην κάνεις το παραμικρό χωρίς να με ρωτήσεις.

Σε παρακαλώ.

Μήπως συναινούσε; Μήπως έδειχνε απερισκεψία και εγκατέλειπε τις αρχές του;

Έκλεισε το ανυπόγραφο γράμμα στον φάκελο και βγήκε από το βαρυφορτωμένο με βιβλία γραφείο του, με τον φάκελο στην τσέπη. Είχε προγραμματίσει να δώσει μια αρχαιολογική διάλεξη το βράδυ. Όμως πρώτα ήθελε να περάσει λίγο χρόνο με την κόρη και τον γιο του, τα δυο ζωηρά παιδιά που βρίσκονταν στο απόγειο της χαράς και της αθωότητάς τους.

Μετά θα αποφάσιζε αν θα ταχυδρομούσε το γράμμα ή αν θα το πετούσε στη φωτιά, όπως είχε κάνει και με τα άλλα που είχαν προηγηθεί.

Η μπροστινή πόρτα άνοιξε και μπήκε μέσα η γυναίκα του.

«Καλησπέρα, κυρία μου», της είπε ευγενικά.

«Λόρδε μου». Τον χαιρέτησε με ένα νεύμα. Στα χείλη της είχε ένα παράξενο, αχνό χαμόγελο. «Βλέπω ότι δεν έμαθες τι συνέβη στην αγαπημένη σου κυρία».

«Η αγαπημένη μου κυρία είναι η κόρη μου. Συμβαίνει κάτι με αυτή;»

Διατηρούσε τη φωνή του ήρεμη, αλλά ένιωθε ανατριχίλα στον αυχένα του. Η λαίδη Ίνγκραμ δεν μιλούσε για το παιδί τους.

«Η Λουσίντα είναι μια χαρά. Μιλώ για...» Τα χείλη της σούφρωσαν από περιφρόνηση. «Μιλώ για τον Χολμς. Τον φίλο σου τον Χολμς».

«Πώς τολμάς να με εξευτελίζεις έτσι;» Η κυρία Σρούσμπερι έριχνε απανωτά χτυπήματα στον άντρα της. «Πώς τολμάς;»

Η διπλωμένη γαλλική βεντάλια ήταν ένα εκπληκτικά ισχυρό όπλο – σαν διασταύρωση από μεταξωτό αστροπελέκι και κλομπ αστυνομικού. Ο Ρότζερ Σρούσμπερι δυσανασχέτησε.

Δεν καταλάβαινε πώς λειτουργούσε το μυαλό της γυναίκας του.

Εντάξει, είχε όντως κάνει ένα ασυγχώρητο λάθος. Το περασμένο βράδυ ήταν τόσο μεθυσμένος, που πέρασε τη γυναίκα του για τη Μίμι, την ερωμένη του, και της είπε τι σκόπευε να κάνει αυτό το απόγευμα με τη Σάρλοτ Χολμς. Όμως, αφού η κυρία Σρούσμπερι δεν ήθελε να έχει ο άντρας της ερωτική σχέση με τη δεσποινίδα Χολμς, τότε γιατί δεν τον είχε σπάσει στο ξύλο επιτόπου και δεν του είχε απαγορεύσει να το κάνει; Θα μπορούσε άλλωστε να πάει στο σπίτι της δεσποινίδας Χολμς και να τη χαστουκίσει, επειδή δεν σεβόταν την παρθενιά της.

Αυτό που έκανε ήταν να μαζέψει μια παρέα από αδελφές, εξαδέλφες και φίλες, να τοποθετήσει επικεφαλής τη μητέρα του και να ορμήσει στο δωμάτιο τη στιγμή που αυτός ερχόταν σε επαφή με τη δεσποινίδα Χολμς. Οπότε, πώς ήταν δυνατό να τον κατηγορεί ότι την εξευτέλισε από τη στιγμή που αυτή είχε φροντίσει ώστε τουλάχιστον καμιά δεκαριά γυναίκες να κάνουν τον άντρα της τσακωτό στα πράσα;

Ο κύριος Σρούσμπερι ήξερε ότι δεν θα ήταν συνετό να εκφράσει φωναχτά αυτές τις σκέψεις. Ήταν είκοσι έξι ετών. Όλα αυτά τα χρόνια είχε από πάνω του τη μητέρα του, τη λαίδη Σρούσμπερι, ενώ τα τελευταία τρία χρόνια ήταν σύζυγος της Άνν Σρούσμπερι, οπότε είχε μάθει ότι είχε πάντα άδικο. Όσο λιγότερα έλεγε, τόσο το καλύτερο.

Η κυρία συνέχισε να τον χτυπάει. Αυτός προστάτευε το κεφάλι του με τα χέρια του και προσπαθούσε να μικρύνει, να χαθεί σε μια ωραία ανάμνηση, να βρεθεί σε ένα μέρος όπου δεν τον αντιμετώπιζαν σαν άξεστο είκοσι τέσσερις ώρες τη μέρα, τριακόσιες εξήντα πέντε ημέρες τον χρόνο.

Η λαίδη Σρούσμπερι συνοφρυώθηκε και κοίταξε βλοσυρά τη νεαρή γυναίκα που καθόταν απέναντί της μέσα στην άμαξα.

Η Σάρλοτ Χολμς ήταν ακίνητη. Το πρόσωπό της ήταν χλωμό, αλλά η έκφρασή της ψύχραιμη.

Παράδοξα ψύχραιμη, δεδομένου ότι είχε υποστεί ανεπανόρθωτη ζημιά.

Τόσο ψύχραιμη, ώστε η λαίδη Σρούσπερι, η οποία είχε προετοιμαστεί για υστερικά κλάματα και φρενήρεις ικεσίες, άρχισε να ταράζεται – μια αίσθηση που είχε χρόνια ολόκληρα να νιώσει.

Η λαίδη Σρούσπερι σκέπασε την κοπέλα με ένα σεντόνι. Κατόπιν έδωσε εντολή στον γιο της να γυρίσει στο σπίτι μαζί με τη σύζυγό του και στις υπόλοιπες γυναίκες να διαλυθούν. Η δεσποινίς Χολμς δεν στάθηκε τρέμοντας σε μια γωνιά, με το πρόσωπό της κρυμμένο στα χέρια της. Ούτε κοίταζε σαν χαζή το πάτωμα. Αντίθετα, παρατηρούσε τα τεκταινόμενα σαν να ήταν μια τυχαία περαστική, λες και δεν είχε πάρει η δική της μοίρα μια αδιανόητη τροπή. Καθώς η γυναίκα του Ρότζερ τον έβγαζε έξω κλοτηδόν, η δεσποινίς Χολμς τού έριξε μια ματιά, χωρίς θυμό, χωρίς αηδία, χωρίς να σκέφτεται τη δύσκολη θέση του.

Η ματιά αυτή ήταν όλο συμπόνια και μεταμέλεια, σαν τη ματιά που ρίχνει ο αρχηγός μιας παρέας άτακτων παιδιών σε κάποιον από αυτά, επειδή το έχει μπλέξει σε μεγάλους μπελάδες.

Η λαίδη Σρούσπερι περίμενε ότι αυτή η ψευτοπαλικαριά θα χανόταν μόλις έφευγαν οι άλλες γυναίκες. Ήταν γνωστή για την αυστηρότητά της. Ο Ρότζερ, όποτε βρισκόταν μόνος μαζί της, ιδρώνε από το άγχος του, ακόμα κι όταν εκείνη δεν σκόπευε να τον ανακρίνει σχετικά με το τι έκανε τώρα τελευταία.

Όμως η αυστηρότητά της δεν είχε καμία επίδραση στη Σάρλοτ Χολμς. Όταν το κοπάδι των αυτοπτών μαρτύρων έφυγε για να διαδώσει την πρόστυχη ιστορία σε όλα τα σαλόνια του Λονδίνου, η δεσποινίς Χολμς, αντί να ξεσπάσει σε κλάματα, ντύθηκε και ζήτησε να της φέρουν τσάι μαζί με όλα τα συνοδευτικά.

Κατόπιν, υπό το βλέμμα της λαίδης Σρούσπερι, που δεν πίστευε αυτό που έβλεπε, καταβρόχθισε μια πιατέλα κέικ δαμάσκηνο, μια πιατέλα ταρτάκια κεράσι και μια πιατέλα σαρδέλες και φρυγανισμένο ψωμί. Όλα αυτά χωρίς να βγάλει άχνα και χωρίς να δώσει σημασία στην παρουσία της λαίδης Σρούσπερι.

Η λαίδη Σρούσπερι συγκράτησε τον εκνευρισμό της. Η σιωπή ήταν ένα από τα ισχυρότερα όπλα της και δεν σκόπευε να επιτρέψει στην κοπέλα να την εξωθήσει να εγκαταλείψει αυτό το στρατηγικό πλεονέκτημα. Δυστυχώς, η περιώνυμη σιωπή της δεν είχε καμία επίδραση στη Σάρλοτ Χολμς, που δειπνούσε σαν αυτή να ήταν βασίλισσα και η λαίδη Σρούσπερι ταπεινή υπηρέτρια, που δεν άξιζε να της ρίξει ούτε μία ματιά.

Η κοπέλα, όταν ήταν πια έτοιμη να φύγει, απλώς βγήκε έξω, με αποτέλεσμα η λαίδη Σρούσπερι να αρχίσει να τρέχει για να την προλάβει. Και πάλι σαν η λαίδη να μην ήταν μια αυστηρή φύλακας ηθών, που συνόδευε μια ξελεσμένη γυναίκα στην πορεία της προς την αντιμετώπιση των συνεπειών των πράξεών της, αλλά μια απλοϊκή υπηρέτρια που έτρεχε ξοπίσω από την κυρία της.

Η σιωπή συνεχίστηκε και μέσα στην άμαξα. Η δεσποινίς Χολμς παρατηρούσε τις άμαξες που δημιουργούσαν κομπούζιο στους δρόμους – γυαλιστερά λουστραρισμένα οχήματα που αναζητούσαν χώρο μέσα σε μεγάλες ουρές από άμαξες προς ενοικίαση. Μια στο τόσο, η ματιά της έπεφτε στη λαίδη Σρούσπερι, που είχε την αίσθηση ότι η δεσποινίς Χολμς την αντιμετώπιζε ως κάτι αξιοπερίεργο, ενώ αυτή θα έπρεπε να βλέπει έτσι τη νεαρή κοπέλα.

«Δεν έχεις να πεις τίποτα για να υπερασπιστείς τον εαυτό σου;» τη ρώτησε απότομα, ανήμπορη να αντέξει άλλο τη σιωπή.

«Για να υπερασπιστώ τον εαυτό μου, όχι», είπε η Σάρλοτ Χολμς

ήρεμα. «Αλλά ελπίζω να μη φερθείτε με υπερβολική αυστηρότητα στον Ρότζερ. Δεν φταίει αυτός για την όλη κατάσταση».

Ο Ρόμπερτ Τρεντλς, επιθεωρητής της Μητροπολιτικής Αστυνομίας, απολάμβανε πάντα τις εξορμήσεις στο Μπέρλινγκτον Χάουζ, ειδικά για να παρακολουθήσει τις διαλέξεις του λόρδου Ίνγκραμ. Είχαν γνωριστεί χάρη στο κοινό πάθος τους για την αρχαιολογία – μάλιστα, ο λόρδος Ίνγκραμ είχε υποστηρίξει τον Τρεντλς για να γίνει μέλος της Εταιρείας Αρχαιόφιλων του Λονδίνου.

Όμως αυτό το απόγευμα ο φίλος του δεν ήταν στα καλά του.

Ένας απλός παρατηρητής θα είχε την εντύπωση ότι ο λόρδος είχε επιβληθεί με την παρουσία του στην αίθουσα συνεδριάσεων της Εταιρείας Αρχαιόφιλων, χάρη στις γνώσεις του και στην ευφράδεια της ομιλίας του, που διανθιζόταν με στεγνό χιούμορ – η σύγκριση που έκανε ανάμεσα στους καβγάδες μιας αρχαίας οικογένειας, που είχαν προκληθεί από τις διαφορές στο μέγεθος και στην πολυτέλεια των κοσμημάτων των μελών της, και στη σημερινή ζήλια που ένιωθε κάποιος εξαιτίας της ομορφιάς της καινούριας άμαξας που είχε αποκτήσει ο αδελφός του έκανε το κοινό να γελάει.

Όμως ο επιθεωρητής Τρεντλς έβλεπε ότι η ομιλία του λόρδου Ίνγκραμ δεν είχε τη φλόγα που τον χαρακτήριζε πάντα. Ήταν ένας μάταιος αγώνας. Σαν τον Σίσουφο, που ανεβάζει σπρώχνοντας την πελώρια πέτρα στην πλαγιά του λόφου και ξέρει ότι λίγο πριν φτάσει στην κορυφή η πέτρα θα κυλήσει πάλι κάτω και θα τον καταδικάσει να αρχίσει πάλι από την αρχή.

Τι να συνέβαινε άραγε; Ο λόρδος Ίνγκραμ ήταν γόνος οικογένειας δουκών, από τις πιο παλιές του Ίτον, και ένας από τους καλύτερους παίκτες πόλο σε ολόκληρο τον κόσμο. Βέβαια ο επιθεωρητής Τρεντλς ήξερε ότι πίσω από τις κλειστές πόρτες κανενός η

ζωή δεν ήταν τέλεια, όμως όποια κι αν ήταν τα προβλήματα που αντιμετώπιζε ο λόρδος Ίνγκραμ στην ιδιωτική του ζωή δεν είχαν φανεί ποτέ στη συμπεριφορά του μπροστά σε κόσμο.

Μετά τη διάλεξη, αφού διαλύθηκε το πλήθος των θαυμαστών, οι δύο άντρες συναντήθηκαν σε μια γωνιά γεμάτη βιβλία στην πελώρια βιβλιοθήκη της εταιρείας.

«Ήλπιζα ότι θα καταφέρναμε να δειπνήσουμε μαζί, επιθεωρητά», είπε ο λόρδος Ίνγκραμ. «Αλλά δυστυχώς πρέπει να φύγω πολύ σύντομα».

Ο Τρεντλς απογοητεύτηκε, αλλά ταυτόχρονα ένωσε ανακούφιση – δεν πίστευε ότι στην κατάσταση που βρισκόταν ο λόρδος Ίνγκραμ θα κατάφερνε να του προσφέρει ιδιαίτερη παρηγοριά.

«Ελπίζω η οικογένειά σου να είναι καλά», είπε.

«Ναι, είναι, ευχαριστώ. Πρέπει να κάνω μια επίσκεψη για την οποία με ενημέρωσαν τελευταία στιγμή, αυτό είναι όλο». Ο λόρδος Ίνγκραμ μιλούσε ήρεμα, αλλά ο τόνος της φωνής του άφηνε να εννοηθεί ότι δεν έλεγε όλη την αλήθεια. «Πιστεύω ότι θα έχουμε τη χαρά να συναντηθούμε με την άνεσή μας στο όχι και τόσο μακρινό μέλλον».

«Φυσικά, λόρδε μου».

Ο επιθεωρητής Τρεντλς δεν ήθελε να καθυστερήσει τον φίλο του, αλλά εκείνη τη στιγμή θυμήθηκε τον άλλο λόγο για τον οποίο είχε πάει στο Μπέρλινγκτον Χάουζ εκείνο το βράδυ. «Αν δεν σου είναι μεγάλος κόπος, κύριε, μπορώ να σου ζητήσω να δώσεις ένα μήνυμα στον Χολμς; Του είμαι ευγνώμων για τη βοήθειά του στην υπόθεση Άρκραϊτ και του έγραψα δυο λόγια για να του το εκφράσω».

«Δυστυχώς, μου είναι αδύνατον».

Ο επιθεωρητής Τρεντλς ξαφνιάστηκε από την έκφραση του φίλου του. Θυμός, που λίγο ήθελε να γίνει οργή.

«Καταλαβαίνω ότι έχεις άλλες υποχρεώσεις απόψε, λόρδε μου», εξήγησε ο Τρεντλς διστακτικά. «Δεν υπάρχει βιασύνη και μπορείς να παραδώσεις το γράμμα μου όποτε σε βολεύει».

«Πολύ φοβάμαι ότι δεν έγινα αντιληπτός», είπε ο λόρδος Ίνγκραμ. Τα ίχνη του θυμού είχαν χαθεί από το ύφος του. Τα μάτια του ήταν ανέκφραστα, το σαγόνι του σφιγμένο. «Δεν μπορώ –όπως δεν μπορεί και κανείς άλλος– να δώσω γράμματα στον Χολμς. Όχι πια».

«Εγώ δεν... δηλαδή...» ψέλλισε ο Τρεντλς. «Μήπως συνέβη κάτι κακό;»

Το σαγόνι του λόρδου Ίνγκραμ συσπάστηκε. «Ναι, συνέβη κάτι κακό».

«Πότε;»

«Σήμερα».

Ο επιθεωρητής Τρεντλς σάστισε. «Είναι ζωντανός ο Χολμς;»

«Ναι».

«Δόξα τω Θεώ. Άρα δεν τον χάσαμε ολότελα».

«Κι όμως, τον χάσαμε», είπε ο λόρδος Ίνγκραμ, αργά, αμείλικτα. «Μπορεί ο Χολμς να είναι ζωντανός, αλλά παραμένει το γεγονός ότι πλέον δεν μπορώ να επικοινωνήσω μαζί του».

Ο Τρεντλς ένιωσε να μπερδεύεται κι άλλο, αλλά κατάλαβε ότι ο λόρδος δεν σκόπευε να του αποκαλύψει περαιτέρω πληροφορίες. «Λυπάμαι πολύ που το ακούω αυτό».

«Κι εγώ λυπάμαι που φέρνω τέτοια νέα». Η φωνή του λόρδου Ίνγκραμ ήταν σιγανή, σχεδόν δεν ακουγόταν.

Ο Τρεντλς έφυγε από το Μπέρλινγκτον Χάουζ ζαλισμένος, στοιχειωμένος από δεκάδες δυσάρεστες εικασίες. Μήπως ο Χολμς είχε πηδήξει από επικίνδυνο ύψος εξοπλισμένος μόνο με ένα αναξίοπисто αλεξιπτωτο; Μήπως έκανε πειράματα με εκρηκτικά στο σπίτι του; Ή μήπως το εξαίρετο αλλά ανήσυχο μυαλό

του τον είχε εξωθήσει να αποπλανήσει λάθος γυναίκα, με αποτέλεσμα μια παράνομη μονομαχία, που κατέληξε στο να τον χτυπήσει μια σφαίρα, που τον τραυμάτισε σοβαρά αλλά δεν τον σκότωσε επιτόπου;

Τι είχε συμβεί στον εκπληκτικό και άπιαστο Σέρλοκ Χολμς;

Τι τραγωδία.

Τι κρίμα.

Τι ντροπή.

Δύο

«*Τ*ι ντροπή. Αχ, τι ντροπή!» τσίριξε η λαίδη Χολμς.
Η Λίβια Χολμς, σκυμμένη όπως ήταν πάνω από την κλειδαρότρυπα, αγριοκοίταξε τη νεαρή υπηρέτρια, που κρυφοκοίταζε από τη γωνία. *Γύρνα στη δουλειά σου*, σχημάτισε βουβά με τα χείλη της.

Η κοπέλα το έβαλε στα πόδια, αλλά πρώτα χαχάνισε δυνατά.

Μα δεν καταλάβαινε κανείς πια την έννοια της διακριτικότητας; Η όποια κατασκοπεία ήταν να γίνει εν μέσω ενός σκανδάλου που κατέστρεφε υπολήψεις ήταν δουλειά μόνο των μελών της οικογένειας.

Η Λίβια έστρεψε πάλι την προσοχή της στην ταραχή που επικρατούσε στο σαλόνι. Δεν έβλεπε καλά μέσα από την κλειδαρότρυπα, γιατί την εμπόδιζε η φούστα της μητέρας της, ένας απαίσιος σωρός από κίτρινο μεταξωτό ύφασμα, που έτρεμε από την οργή της λαίδης Χολμς.

«Πόσες φορές σου είπα, σερ Χένρι, ότι έτσι που την κακομαθαίνεις στο τέλος θα την καταστρέψεις; Πόσες φορές σου είπα ότι έπρεπε να είχε παντρευτεί εδώ και χρόνια; Με άκουσες; Όχι!

Κανένας δεν μου έδινε σημασία τότε που έλεγα ότι με το να της επιτρέπουμε να απορρίπτει κυρίους ιδανικούς για γάμο τον έναν μετά τον άλλον θα καταλήξει ακατάλληλη να παντρευτεί και να γίνει μητέρα».

Το πελώριο εξόγκωμα στο πίσω μέρος της φούστας της λικνιζόταν πέρα δώθε καθώς ορμούσε μπροστά. Σήκωσε το χέρι της και κατέβασε την παλάμη της. Ένα δυνατό χτύπημα δόνησε την ατμόσφαιρα. Η Λίβια έκανε μια γκριμάτσα.

Αυτή και η Σάρлот, που είχε δεχτεί το ηχηρό χαστούκι, είχαν συζητήσει κάποτε τα ταλέντα της μητέρας τους ή την έλλειψή τους. Η Λίβια είχε την άποψη ότι ένα μέρος του πληθυσμού ήταν εκ γενετής μέτριων δυνατοτήτων. Η Σάρлот, λόγω του πιο φιλόπορου χαρακτήρα της, πίστευε ότι ακόμα κι αυτοί που φαίνονταν αθεράπευτα ταπεινοί σίγουρα διέθεταν κάποιες ικανότητες ή κρυφά ταλέντα.

Η Λίβια δεν είχε πειστεί και είχε αναφέρει τη λαίδη Χολμς ως παράδειγμα απόλυτης μετριότητας, ως άνθρωπο που ήταν αδιάφορος από κάθε άποψη. Η Σάρлот είχε αντιτείνει: «Μα έχει εκπληκτική τεχνική στα χαστούκια, ειδικά σε αυτά με την ανάστροφη».

Τώρα η λαίδη Χολμς έκανε ακριβώς αυτό. Έδωσε ένα εντυπωσιακό χαστούκι με την ανάστροφη, τόσο δυνατό που ο δαντελωτός ποδόγυρος της φούστας της άρχισε να σείεται. «Συνέβη το χειρότερο που μπορούσε να συμβεί. Δεν θα την παντρευτεί κανείς και δεν θα έχει μούτρα να εμφανιστεί στον κόσμο».

Ήταν η εντέκατη φορά εκείνο το βράδυ που έλεγε ακριβώς τα ίδια λόγια. Ο αυχένας της Λίβια πονούσε, επειδή ήταν σκυμμένη τόση ώρα μπροστά στην κλειδαρότρυπα. Πόσες φορές ακόμα θα αναγκαζόταν να τα ακούσει αυτά η Σάρлот για να της επιτραπεί επιτέλους να πάει να κρυφτεί στο δωμάτιό της;

«Σάρлот, δεν έκανες ζημιά μόνο στον εαυτό σου. Εξαιτίας σου

γίναμε περίγελος και αυτό δεν θα αλλάξει για όλη μας τη ζωή». Η λαίδη Χολμς συνέχιζε τον εξάψαλμο, παρόλο που είχε βραχνιάσει. «Εγκλημάτησες σε βάρος των πιθανοτήτων να κάνει η Λίβια έναν γάμο της προκοπής. Αν η Ενριέτα δεν είχε ήδη εξασφαλίσει ότι θα την παντρευτεί ο κύριος Κάμπερλαντ, όλες μας οι θυγατέρες θα έμεναν γεροντοκόρες».

Η περιφρόνηση που διέκρινε κανείς στη φωνή της λαίδης Χολμς ήταν απίστευτη. Έλεγε τη λέξη «γεροντοκόρες» σαν να μιλούσε για κλέφτρες και πόρνες. Η Λίβια ζούσε καθημερινά με αυτή την καταφρόνια, μια γυναίκα είκοσι επτά ετών, που είχε ήδη περάσει οκτώ σεζόν και δεν είχε καμία προοπτική να παντρευτεί. Πάντως έκανε μια γκριμάτσα.

Με βάση το τι γινόταν συνήθως, η λαίδη Χολμς λογικά θα ορμούσε εκεί όπου καθόταν ο άντρας της και θα τον κατσάδιαζε κι άλλο. Και έπειτα θα άρχιζε πάλι τον εξάψαλμο.

Η λαίδη Χολμς, σέρνοντας το πελώριο εξόγκωμα στο πίσω μέρος της φούστας της, έκανε στην άκρη και επέτρεψε να φανεί ολοκάθαρα η Σάρлот μέσα από την κλειδαρότρυπα.

Η Λίβια, παρόλο που ήξερε τη Σάρлот όλη της τη ζωή, δεν έπαινε να εκπλήσσεται κάποιες φορές από την εμφάνιση της αδελφής της. Ειδικά σε τέτοιες στιγμές – τέλος πάντων, δεν είχε υπάρξει ξανά τέτοια στιγμή, αλλά η Σάρлот είχε από μικρή τη συνήθεια να αφήνει άναυδους τους δικούς της.

Όταν η Λίβια ήταν έξι ετών και η Σάρлот τεσσάρων, ένα κρύο αλλά ανέφελο σαββατιάτικο απόγευμα, στη διάρκεια ενός οικογενειακού περιπάτου στην εξοχή του χωριού, είχαν βρεθεί μπροστά σε μια ζωγραφιά αναρτημένη στον πίνακα ανακοινώσεων. Στο χαρτί υπήρχαν τέσσερις εικόνες. Ένα πηγάδι, ένα πέταλο αλόγου, η Παναγία και ένα γατάκι που είχε το μισό μέγεθος σε

σχέση με τις άλλες εικόνες. Μόνο το στρογγυλό κεφάλι του απεικονιζόταν στο πάνω μέρος του χαρτιού.

Η λαίδη Χολμς ρούφηξε τη μύτη της περιφρονητικά. «Τι παράξενο».

«Εγώ θα έλεγα ότι είναι ενδιαφέρον», είπε ο άντρας της.

«Μα τι είναι;» ρώτησε η Ενριέτα, η μεγαλύτερη κόρη της οικογένειας των Χολμς, με φωνή τσιριχτή και παραπονιάρικη.

«Μήνυμα», της είπε η Λίβια εκνευρισμένη. «Πρέπει να λέει κάτι για τη χριστουγεννιάτικη γιορτή των παιδιών».

«Δηλαδή; Δεν καταλαβαίνω τι σχέση έχει αυτό».

Η Λίβια δεν είχε ιδέα πώς ήταν δυνατό να έχει φτάσει κάποιος δέκα ετών και να παραμένει τόσο κουτός. «Η Παναγία γέννησε τον Χριστό τα Χριστούγεννα. Οι άλλες ζωγραφιές δείχνουν ποια παιχνίδια θα παίξουν εκεί».

Η Ενριέτα φάνηκε να μην το πολυπιστεύει. «Τι παιχνίδια;»

Πριν προλάβει η Λίβια να απαριθμήσει αυτά που είχε στο μυαλό της, η Σάρлот είπε δυνατά και καθαρά: «Δεν έχει να κάνει με παιχνίδια. Είναι μια πρόταση».

Όλοι έστρεψαν αμέσως την προσοχή τους πάνω της.

Η Σάρлот δεν μιλούσε. Για την ακρίβεια, η μητέρα τους γκρίνιαζε για κάμποσο καιρό ότι η Σάρлот θα γινόταν σαν την Μπερναντίν, τη δεύτερη στη σειρά θυγατέρα των Χολμς. Την Μπερναντίν, που πλέον ήταν εννιά ετών, δεν την έπαιρναν μαζί στις οικογενειακές εξόδους, επειδή τους αναστάτωνε. Ήταν ένα υπέροχο παιδί, που όμως δεν έδινε προσοχή σε τίποτα. Ποτέ δεν αποκάλυπτε σε κανέναν τι είχε στο μυαλό της.

Η Σάρлот, με τις ξανθές μπούκλες και τα μεγάλα γαλανά μάτια της, ήταν σχεδόν ολόιδια με την Μπερναντίν. Αλλά ενώ η Μπερναντίν ήταν λεπτή σαν στέκα –δεν της άρεσε κανένα από τα φαγητά που έφτιαχνε η μαγείρισσα–, η Σάρлот ήταν

τροφαντή, με στρουμπουλά μάγουλα, παχουλά άκρα και αφράτες παλάμες.

Έμοιαζε με άγγελο. Ήταν ένα εντελώς αμίλητο παιδί. Όποτε χρειαζόταν κάτι, απλώς έγνεφε αρνητικά ή καταφατικά και έδειχνε με το χέρι της. Η μαγείρισσα επέμενε ότι μια φορά, όταν τη ρώτησε: *Πόσα κομμάτια μηλόπιτα θέλεις, δεσποινίς Σάρλοτ;*, της είχε απαντήσει με ενθουσιασμό: *Δώδεκα*. Όμως κανείς άλλος δεν την είχε ακούσει ποτέ να λέει έστω *Μαμά*.

Μια φορά η Λίβια είχε κρυφακούσει τη λαίδη Χολμς που έκλαιγε και έλεγε ότι η οικογένειά της ήταν καταραμένη. *Όχι μόνο δεν έχω γιους, αλλά επιπλέον οι μισές κόρες μου είναι ηλίθιες!* Η Λίβια ένωσε από τη μια ανακούφιση που η ίδια δεν ήταν ηλίθια και από την άλλη λύπη που η Σάρλοτ, την οποία θεωρούσε αξιολάτρευτη και αστεία –πάντα χαμογελούσε όταν την έβλεπε να πέφτει με τα μούτρα στο φαγητό–, ίσως κάποτε γινόταν απρόσιτη σαν την Μπερναντίν.

Όμως τώρα η Σάρλοτ είχε πει για πρώτη φορά ολόκληρες φράσεις. Η Λίβια θα ένιωθε αγανάκτηση αν την είχε διορθώσει κάποιος άλλος τόσο ξερά, αλλά η Σάρλοτ είχε μιλήσει και η Λίβια αισθανόταν μεγάλη ταραχή. Ενώ όλοι οι άλλοι είχαν μείνει άφωνοι, κούνησε το γαντοφορεμένο χέρι της Σάρλοτ και τη ρώτησε: «Εννοείς πρόταση γάμου, Σάρλοτ;».

«Μη λες ανοησίες, Λίβια», είπε η λαίδη Χολμς περιφρονητικά. «Δεν ξέρει τι είναι αυτό».

«Ναι, πρόταση γάμου, μαμά», είπε η Σάρλοτ. «Ξέρω τι είναι. Όταν ένας άντρας ζητάει από μια γυναίκα να γίνει σύζυγός του».

Και πάλι επικράτησε σιωπή από τη σαστιμάρα.

Ο σερ Χένρι γονάτισε στο ένα πόδι, με τα μάτια του να λάμπουν. «Σάρλοτ, καλή μου, γιατί λες ότι αυτές οι εικόνες είναι πρόταση γάμου;»

Η Σάρλοτ έριξε μια επικριτική ματιά στην εικόνα. Είχε πάρει την έκφραση μεγάλου ανθρώπου. «Δεν είναι πολύ καλή, ε;»

«Ίσως όχι, κοριτσάκι μου. Αλλά γιατί λες ότι είναι πρόταση γάμου;»

«Γιατί λέει: *Θέλεις να με παντρευτείς*. Για την ακρίβεια λέει: *Παντρεύου με λοιπόν*».

«Βλέπω το πηγάδι, δηλαδή “well”, μια λέξη που σημαίνει και “λοιπόν”. Καταλαβαίνω ότι το πέταλο είναι σαν το γράμμα U, δηλαδή συντομογραφία του You, του “εσύ”. Και το όνομα της Παναγίας είναι Μαίρη, όπως προφέρεται το “marry”, το “παντρεύομαι”», είπε ο σερ Χένρι. «Αλλά πώς γίνεται η γάτα να σημαίνει “εμένα”;»

«Ακριβώς», πετάχτηκε η Ενριέτα. «Δεν βγάζει νόημα».

Η Λίβια ήθελε να χώσει μια χιονόμπαλα βαθιά μέσα στο φόρεμα της Ενριέτα, αλλά η Σάρλοτ δεν φάνηκε να ενοχλείται. «Η γάτα νιαουρίζει. Αλλά αφού υπάρχει μόνο το κεφάλι της, το νιαούρισμα είναι κομμένο στη μέση. Και το μισό “μιάου” είναι “μι”, δηλαδή “me”, “εμένα, με”».

Η Ενριέτα στραβομουτσούνιασε. «Πού το ξέρεις ότι το μισό νιαούρισμα δεν είναι “άου”;»

«Ενριέτα, σκάσε». Ο σερ Χένρι ακούμπησε τα χέρια του στα ροδαλά μάγουλα της Σάρλοτ. «Εντυπωσιακό, κοριτσάκι μου. Πολύ εντυπωσιακό».

«Είσαι σίγουρος γι’ αυτό που λες;» είπε η λαίδη Χολμς. «Μπορεί απλώς να τα βγάζει από το μυαλό της και...»

«Λαίδη Χολμς, σε παρακαλώ, σκάσε κι εσύ».

«Αν είναι δυνατόν!» φώναξε η λαίδη Χολμς. Αλλά αυτή δεν ήταν τόσο εύκολο να σωπάσει όσο η Ενριέτα. «Πρέπει να πεις στη Σάρλοτ ότι, αφού μπορεί να μιλήσει, δεν χρειάζεται να δείχνει αγένεια με τη σιωπή της».

Ο σερ Χένρι αναστέναξε. «Κοριτσάκι μου, άκουσες τι είπε η μητέρα σου;»

«Μα, μπαμπά, γιατί να μιλάω, αφού δεν έχω να πω κάτι σοβαρό;»

Ο σερ Χένρι έβαλε τα γέλια. «Σωστά τα λες. Είσαι πολύ ώριμη για την ηλικία σου, αγαπημένο μου κοριτσάκι. Και σου δίνω την ευχή μου. Μπορείς να είσαι όσο σιωπηλή θέλεις».

Αυτό το είπε ρίχνοντας ένα βλέμμα στη λαίδη Χολμς, που δυσανασχήτησε. Ο σερ Χένρι, κάνοντας μια θεατρinίστικη υπόκλιση, πρόσφερε στη σύζυγό του το μπράτσο του. Εκείνη στράβωσε κι άλλο τα μούτρα της, αλλά τον έπιασε από το μπράτσο. Η Ενριέτα τον έπιασε από το άλλο. Η Λίβια και η Σάρлот άρχισαν πάλι να περπατάνε χέρι χέρι.

Η επόμενη ημέρα ήταν Κυριακή. Μετά από τη λειτουργία στην εκκλησία ο εφημέριος ανακοίνωσε από τον άμβωνα ότι η δεσποινίς Τόμλινσον του είχε δώσει μεγάλη χαρά, επειδή είχε δεχτεί να γίνει σύζυγός του. Σύντομα μαθεύτηκε σε όλο το χωριό ότι εκείνες τις παράξενες εικόνες στον πίνακα ανακοινώσεων τις είχε φτιάξει ο εφημέριος για να κάνει την πρόταση γάμου, μιας και στον ίδιο και στη δεσποινίδα Τόμλινσον άρεσαν πολύ οι γρίφοι και τα ρέμπους.

Ο σερ Χένρι περιφερόταν κορδωμένος στο σπίτι. Φαινόταν κατευχαριστημένος και αυτάρεσκος. Η Λίβια χαιρόταν για τη Σάρлот, αν και ζήλευε λιγάκι που δεν είχε αποκρυπτογραφήσει αυτή το μήνυμα και παραδόξως ήταν κάπως αποκαρδιωμένη. Θα της έπαιρνε πολύ καιρό να καταλάβει ότι αυτό το πλάκωμα που ένωθε στο στήθος δεν είχε να κάνει με τη Σάρлот αλλά με τους γονείς τους.

Ο σερ Χένρι απαξίωνε τη σύζυγό του στον ίδιο βαθμό που η λαίδη

Χολμς απαξίωνε τις κόρες της. Οι δυο τους δεν ήταν ευτυχισμένοι, αλλά η λαίδη Χολμς ήταν πολύ πιο δυστυχισμένη.

Η Λίβια ένιωσε τρόμο μόλις το αντιλήφθηκε αυτό. Η μητέρα της φαινόταν πολύ δυνατή, μια ολύμπια φυσιογνωμία που κυκλοφορούσε όλο καμάρι στο υπέροχο εξοχικό μέγαρό της και εξέπεμπε επιβλητικότητα και ανωτερότητα. Αλλά μπροστά στην περιφρόνηση του άντρα της ήταν εντελώς ανίσχυρη.

Και τώρα πια δεν ήταν και η αρχόντισσα του σπιτιού, όπως πίστευε αρχικά η Λίβια. Ο έλεγχος τον οποίο ασκούσε η λαίδη Χολμς ήταν σε μεγάλο βαθμό αποκύημα της φαντασίας της και τον διατηρούσε με κόπο και με συχνά ξεσπάσματα θυμού και βίας – εκείνη η εκπληκτική τεχνική στα χαστούκια δεν είχε αποκτηθεί χωρίς επιμελή εξάσκηση. Οι υπηρέτες την απεχθάνονταν, η Λίβια την ανεχόταν με το ζόρι και η κατάσταση της Μπερναντίν χειροτέρευε όταν εκείνη βρισκόταν κοντά της. Ο μόνος άνθρωπος με τον οποίο τα πήγαινε καλά ήταν η Ενριέτα, που χαιρόταν να την κολακεύει και να τη μιμείται.

Μια στο τόσο, η Λίβια πετύχαινε τη μητέρα της, που τυραννούσε όλο το σπίτι, να κάθεται ολομόναχη σε μια γωνιά του σαλονιού, με πρόσωπο χλωμό, χαμένη στις σκέψεις της. Όμως η λαίδη Χολμς, με το που την έβλεπε, της έβαζε τις φωνές και της έλεγε ότι ήταν μια ενοχλητική κατάσκοπος, που δεν ήξερε πότε ήταν ανεπιθύμητη η παρουσία της, οπότε η συμπόνια της Λίβια εξανεμιζόταν καθώς έβραζε από αγανάκτηση για τον εξευτελισμό της.

Ήταν δώδεκα ετών όταν συνειδητοποίησε ότι θα μπορούσε να συμβεί το ίδιο και σε αυτή και να παντρευτεί έναν ωραίο και συμπαθητικό άντρα, αλλά και πάλι να ζει μέσα στη δυστυχία.

Τότε ήταν που η Σάρлот έκανε την παρατήρησή της για την κυρία Γκλάντγουελ.

Η κυρία Γκλάντγουελ ήταν η χήρα του εξαδέλφου του σερ

Χένρι, μια σπιλάτη γυναίκα όλο ζωντάνια, που κόντευε τα σαράντα. Έμενε σε απόσταση τριάντα χιλιομέτρων και έκανε σποραδικές επισκέψεις στο σπίτι των Χολμς. Η κυρία Χολμς την αντιμετώπιζε με αδιαφορία. Ρουφούσε τη μύτη της περιφρονητικά όποτε αναφερόταν το όνομα της κυρίας Γκλάντγουελ, γιατί τη θεωρούσε λαϊκή γυναίκα. Ακόμα και άξεστη μερικές φορές. Όμως ο σερ Χένρι επέμενε να την κάνουν όλοι να νιώθει ευπρόσδεκτη, αφού στο κάτω κάτω ήταν συγγενής τους.

Η κυρία Γκλάντγουελ περνούσε ένα μέρος του έτους στο Τόρκι, ένα ευχάριστο παραθαλάσσιο θέρετρο. Όταν επέστρεφε, επισκεπτόταν τα κορίτσια των Χολμς και τους πήγαινε δώρα. Γι' αυτόν τον λόγο, ακόμα και η Ενριέτα, που κατά τα άλλα ήταν πιστή σύμμαχος της λαίδης Χολμς, δεν μπορούσε να δείξει καθόλου αποδοκιμασία για την παρουσία της κυρίας Γκλάντγουελ.

Στη διάρκεια της συγκεκριμένης επίσκεψης η Ενριέτα, που λάτρευε την γκαρνταρόμπα της, πήρε για δώρο ένα σικ ψαθάκι. Στη Λίβια, που κρατούσε μανιωδώς ημερολόγιο, η κυρία Γκλάντγουελ χάρισε ένα ωραίο ημερολόγιο με την εικόνα των ακτών του Ντέβον στο εξώφυλλο, καθώς και ένα μπουκαλάκι μελάνι που είχε όμορφο λιλά χρώμα. Και στη Σάρλοτ, της οποίας η μεγάλη αγάπη ήταν το φαγητό, αλλά η λαίδη Χολμς παρακολουθούσε προσεκτικά τη διατροφή της από φόβο ότι η κόρη της θα γινόταν τεράστια σαν μπαλόνι, έδωσε ένα λεύκωμα με αποξηραμένα φύκια, που περιείχε δεκάδες λεπτεπίλεπτα δείγματα σε ποικιλία χρωμάτων, από ανοιχτό πράσινο μέχρι σκούρο κόκκινο.

Εκείνο το βράδυ τα κορίτσια ήταν μόνα στο σπίτι με την γκουβερνάντα τους ενώ ο σερ Χένρι και η λαίδη Χολμς είχαν πάει για δείπνο στο σπίτι του κυρίου Χόλιοκ. Ενώ η δεσποινίς Λότον προσεχε την Μπερναντίν, που έκανε το μπάνιο της –η Μπερναντίν πάθαινε κρίσεις και δεν γινόταν να την αφήνουν μόνη σε μια

μπανιέρα γεμάτη νερό—, η Σάρλοτ πήρε τη Λίβια από το χέρι και την πήγε στο γραφείο του σερ Χένρι.

«Δεν επιτρέπεται να μπαίνουμε εδώ μέσα», ψιθύρισε η Λίβια, με την καρδιά της να χτυπάει δυνατά. Της άρεσε να κάνει πράγματα που της ήταν απαγορευμένα, αλλά στο σπίτι βρισκόταν η Ενριέτα, που ζούσε για να ρουφιανεύει.

«Η Ενριέτα αλλάζει», είπε η Σάρλοτ.

«Τότε εντάξει». Στα δεκαέξι της η Ενριέτα δειπνούσε με τους γονείς της όταν βρίσκονταν στο σπίτι, διαφορετικά καθόταν μόνη στο μεγάλο τραπέζι. Της άρεσε η τελετουργία να αλλάζει ρούχα και να φοράει τουαλέτα για το δείπνο και περνούσε ώρες φροντίζοντας τα μαλλιά της και δοκιμάζοντας μεσοφόρια, ώσπου να βρει αυτό που ταίριαζε ιδανικά με το φόρεμά της. «Μα γιατί ήρθαμε εδώ; Τι θέλεις να μου δείξεις;»

Η Σάρλοτ πήρε ένα πρεσ παπιέ από το γραφείο του σερ Χένρι και το έδειξε στη Λίβια.

«Το έχω δει». Μερικές φορές η Λίβια έμπαινε κρυφά στο γραφείο του σερ Χένρι. «Το πήρε σε εκείνο το μέρος στο Νόρφολκ, τότε που πήγε εκδρομή με τους συμφοιτητές του».

Δύο φορές τον χρόνο ο σερ Χένρι πήγαινε εκδρομή μόνο για άντρες μαζί με τους παλιόφιλους από το Χάροου. Είχε επιστρέψει από την τελευταία τρεις μέρες πριν και η Λίβια είχε δει το πρεσ παπιέ μέσα σε ένα κουτί, όπου στο καπάκι του έγραφε: *Μέσα υπάρχει ένα δώρο για εσένα από το Κρόμερ.*

«Κοίτα πιο προσεκτικά», είπε η Σάρλοτ.

Η Σάρλοτ δεν ήταν πα μουγγή όπως παλιά, αλλά και πάλι δεν έλεγε πιο πολλά από τα απολύτως απαραίτητα, όπως «Καλημέρα» και μια στο τόσο «Πώς είστε;» σε ανθρώπους που έβλεπε για πρώτη φορά. Έτσι, όποτε μιλούσε, η Λίβια πρόσεχε πολύ.

Κοίταξε τη φωτογραφία στη βάση του γυάλινου πρεσ παπιέ.

Απεικονιζόταν ένα μεγάλο κτίριο με πολλούς ορόφους. «Αυτό δεν είναι το ξενοδοχείο όπου έμεινε όταν πήγε στο Κρόμερ;»

Η Σάρлот έβγαλε μια καρτ ποστάλ από την τσέπη του μπλε φορέματός της. «Τη βρήκα στο λεύκωμα με τα αποξηραμένα φύκια».

Στην καρτ ποστάλ υπήρχε η ίδια εικόνα με αυτή στο πρεσ παπιέ. *Ξενοδοχείο Ιμπίριαλ, Τόρκι*, έλεγε ο τίτλος. Στη Λίβια της κόπηκε η ανάσα. Το γεγονός ότι η κυρία Γκλάντγουελ είχε τέτοια καρτ ποστάλ δεν ήταν παράξενο, δεδομένου ότι εκεί έκανε τις διακοπές της. Αλλά το ότι ο σερ Χένρι επέστρεψε από το ταξίδι του με ένα σουβενίρ από το Ντέβον, ενώ υποτίθεται ότι βρισκόταν εκατοντάδες χιλιόμετρα μακριά από εκεί, στις ακτές της Βόρειας Θάλασσας...

«Πού βρήκε το σουβενίρ από το Τόρκι;»

«Ή του το έδωσε κάποιος που πήγε εκεί ή πήγε ο ίδιος».

«Γιατί το έβαλε σε ένα κουτί που λέει ότι είναι από το Κρόμερ;»

«Γιατί λέει ψέματα η Ενριέτα ότι δήθεν βρήκε μια κορδέλα στην κασέλα της, ενώ ξέρουμε ότι την αγόρασε;»

Η Λίβια ένιωσε το στομάχι της να ανακατεύεται. Η απάντηση ήταν επειδή η Ενριέτα ήξερε ότι έκανε κάτι που δεν έπρεπε.

«Μα τι δουλειά είχε ο μπαμπάς στο Τόρκι; Και γιατί δεν μας πήρε μαζί;» Η Λίβια συνειδητοποίησε το γιατί. Ήταν λες και έγι-νε έκρηξη μέσα στο κεφάλι της. «Θεέ μου! Πήγε εκεί μαζί με την κυρία Γκλάντγουελ».

Η Σάρлот δεν φάνηκε να εκπλήσσεται ούτε στο ελάχιστο. Η Λίβια κατάλαβε ότι η αδελφή της είχε ήδη καταλήξει σε αυτό το συμπέρασμα και γι' αυτό ήθελε να δείξει τα πειστήρια στη Λίβια.

«Δεν πρέπει να το πεις στη μαμά, Σάρлот. Κατάλαβες;»

«Δεν θα πω τίποτα, αλλά νομίζω ότι η μαμά το ξέρει. Ή έστω το υποψιάζεται. Ξέρεις ότι ψαχουλεύει το γραφείο του μπαμπά, όταν αυτός δεν είναι στο σπίτι».

Η Λίβια κοίταξε το στρογγυλό πρόσωπο της Σάρλοτ με τα ροδαλά μάγουλα. Μήπως αυτός ήταν ο λόγος για τον οποίο η λαίδη Χολμς απεχθανόταν τόσο πολύ την κυρία Γκλάντγουελ; Θεέ μου, μήπως ο σερ Χένρι είχε αφήσει επίτηδες το πρεσ παπιέ εδώ για να το δει η λαίδη Χολμς και μετά την καρτ ποστάλ που είχε την ίδια εικόνα – μια καρτ ποστάλ που το κορίτσι που θα την έβρισκε μάλλον θα την έβαζε σε περίοπτη θέση στο δωμάτιό του –, για να τρίψει στα μούτρα της γυναίκας του το γεγονός ότι έκανε διακοπές σε μια παραθαλάσσια πόλη μαζί με την ερωμένη του;

Μήπως αυτό ήταν που ήθελε η Σάρλοτ να πει στη Λίβια;

«Δες να είναι ερωτευμένος με την κυρία Γκλάντγουελ;»

Η Λίβια δεν μπορούσε να αποφασίσει τι ήταν χειρότερο, το ότι ο πατέρας τους αγαπούσε μια άλλη ή το ότι απατούσε τη μητέρα τους με μια γυναίκα την οποία δεν αγαπούσε καν.

«Όχι», είπε η Σάρλοτ με αποφασιστικότητα. «Έλα εδώ».

Στο κάτω συρτάρι του γραφείου του σερ Χένρι υπήρχε ένα κουτί, κλεισμένο με μια σκούρα μπρούτζινη και παράξενη κλειδαριά, που η Λίβια υπέθετε ότι ήταν κάποια κινέζικη αντίκα. Ήταν μακρόστενο σαν σωλήνας και το αποτελούσαν πέντε περιστρεφόμενοι δίσκοι, που είχαν πάνω τους κινέζικα ιδεογράμματα, τα οποία κάποτε ήταν γραμμένα με χρυσή λάκα, αλλά πλέον είχαν ξεθωριάσει σε σημείο σχεδόν να μη διαβάζονται.

Η Λίβια ήξερε για το κουτί. Είχε καταλάβει ενστικτωδώς ότι η κλειδαριά θα άνοιγε αν ευθυγράμμιζε τα σωστά ιδεογράμματα. Αλλά μια άλλη φορά που είχε προσπαθήσει ενώ οι γονείς της έλειπαν την είχε πιάσει απελπισία μετά από πάρα πολλές αποτυχημένες απόπειρες.

Όμως η Σάρλοτ κοίταξε καλά την κλειδαριά και περίεστρεψε τους δίσκους έναν έναν με μεγάλη σιγουριά.

«Προσπάθησες πολλές φορές ώσπου να βρεις τον σωστό συνδυασμό;» ρώτησε όλο θαυμασμό η Λίβια.

«Όχι. Ο μπαμπάς δεν ξέρει κινέζικα, όπως δεν ξέρουμε κι εμείς. Αν κοιτάξεις την κλειδαριά κάτω από δυνατό φως, θα δεις μουτζούρες από μολυβιές γύρω από κάποια ιδεογράμματα. Κι όταν τα ευθυγραμμώσεις...»

Η Σάρлот τράβηξε τον πίρο, ξεκλείδωσε την κλειδαριά και έδειξε στη Λίβια το κουτί, που τώρα πια ήταν ανοιχτό.

Το πρώτο πράγμα που είδε η Λίβια ήταν ένα απόκομμα εφημερίδας, που περιείχε την ανακοίνωση του αρραβώνα του σερ Χένρι με κάποια λαίδη Αμίλια Ντράμοντ.

Στη συνέχεια είδε ένα προσκλητήριο γάμου. «Μα δεν μπορεί να στέκει αυτό. Ο γάμος ήταν τη μέρα που παντρεύτηκαν η μαμά και ο μπαμπάς. Λες η μαμά να έχει κρυφό όνομα; Να τη λένε λαίδη Αμίλια Ντράμοντ;»

Η Σάρлот έγνεψε αρνητικά και έκανε νόημα στη Λίβια να βγάλει το προσκλητήριο. Στον πάτο του κουτιού βρισκόταν μια μικρή φωτογραφία, που έδειχνε τον σερ Χένρι σε νεαρή ηλικία μαζί με μια ωραία νεαρή γυναίκα, η οποία είχε ύφος ανωτερότητας και σίγουρα δεν ήταν η λαίδη Χολμς.

Η Λίβια κοίταξε τη φωτογραφία σαν χαμένη. «Μήπως αυτή η λαίδη Αμίλια παράτησε τον μπαμπά; Κι αυτός παντρεύτηκε κάποια άλλη τη μέρα που είχαν κανονίσει να γίνει ο γάμος για να την πικάρει;»

Η Σάρлот κλείδωσε πάλι το κουτί και το έβαλε προσεκτικά στη θέση του. Μετά πήγε στην πόρτα, κρυφοκοίταξε έξω και έκανε νόημα στη Λίβια να την ακολουθήσει. Μόλις ανέβηκαν τη σκάλα και βρέθηκαν στο δωμάτιό τους, η Λίβια κάθισε στο κρεβάτι, με το κεφάλι της ακουμπισμένο στα χέρια της, και προσπάθησε να χωνέψει τις αποκαλύψεις.

«Δες η μαμά να έμαθε ότι ο μπαμπάς την παντρεύτηκε τη μέρα που ήταν να παντρευτεί τη λαίδη Αμιλία;»

«Ναι».

«Πριν ή μετά;»

Η Σάρлот το σκέφτηκε για λίγο. «Μετά».

Αυτό έβγαζε νόημα. Οι γονείς της λαίδης Χολμς ήταν αξιοσέβαστοι, αλλά αντιμετώπιζαν οικονομικές δυσχέρειες. Αφού δεν διέθεταν τους πόρους για να μπορέσει η κόρη τους να κάνει σεζόν, τότε σίγουρα δεν θα είχαν κατακλυστεί με προτάσεις γάμου από το Λονδίνο.

Για να μην αναφέρουμε ότι η λαίδη Χολμς αποκλείεται να είχε τέτοιες ψευδαισθήσεις αν ήξερε από την αρχή που πήγαινε να μπλέξει.

«Αναρωτιέμαι γιατί η μαμά δεν έχει το αντίστοιχο της κυρίας Γκλάντγουελ. Δες να θέλει;»

Με το που έκανε ατάραχα η Σάρлот αυτή την ερώτηση, η Λίβια τινάχτηκε πάνω. «Να κάνει εξωσυζυγική σχέση; Δεν έχω ιδέα αν το θέλει, αλλά είμαι σίγουρη ότι ο μπαμπάς θα θύμωνε πολύ αν το έκανε».

«Γιατί; Αφού αυτός έχει τέτοια σχέση και δεν φαίνεται να ντρέπεται καθόλου».

«Δεν μπορώ να σου το εξηγήσω. Απλώς ξέρω ότι θα θύμωνε».

Η Σάρлот το συλλογίστηκε αυτό. Το πρόσωπό της ήταν γαλήνιο σαν αγγέλου σε χριστουγεννιάτικη κάρτα. «Δεν είναι δίκαιο, καλά δεν λέω;»

«Και βέβαια δεν είναι δίκαιο, αλλά έτσι έχουν τα πράγματα».

«Δεν μου αρέσει αυτό».

«Ούτε εμένα μου αρέσει καθόλου, αλλά πρέπει να το πάρουμε απόφαση».

Η Σάρлот έμεινε σιωπηλή. Κάτω στον διάδρομο άνοιξε η

πόρτα της Ενριέτα. Τα τακούνια των παπουτσιών της έκαναν δυνατό θόρυβο καθώς κατέβαινε τη σκάλα για να πάει για δείπνο.

«Αλήθεια;» ρώτησε η Σάρлот.

Αυτή η ερώτηση για κάποιον λόγο σόκαρε τη Λίβια περισσότερο από αυτές που είχαν προηγηθεί. Πέταξε στο τζάκι την καρτ ποστάλ, που πήρε αμέσως φωτιά. «Ναι, πρέπει. Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε άλλο».

Δεν έγινε καμία περαιτέρω αναφορά στο ζήτημα των εξωσυζυγικών σχέσεων του σερ Χένρι και στο πώς επηρεάζαν αυτές τη λαίδη Χολμς παρά μόνο δύο χρόνια αργότερα, τότε που η Ενριέτα, δεκαοκτώ ετών πα, αρραβωνιάστηκε πριν το τέλος της πρώτης σεζόν της.

Λίγο αργότερα η Λίβια και η Σάρлот γνώρισαν τον κύριο Κάμπερλαντ, τον αρραβωνιαστικό της. Η Λίβια, επιστρατεύοντας όλη της την αυτοσυγκράτηση, κατάφερε να μη δυσανασχετηθεί στη διάρκεια της γνωριμίας τους – ο κύριος Κάμπερλαντ δεν ήταν ούτε κατά διάνοια ανυπόφορος σαν την Ενριέτα, αλλά, μα τον Θεό, ήταν ολότελα βλάκας.

«Ο κακομοίρης ο ηλίθιος», είπε στη Σάρлот με το που έμειναν μόνες.

Η Σάρлот άνοιξε το συρτάρι του κομοδίνου της και έβγαλε αυτό που είχε κρύψει εκεί, ένα μεγάλο κομμάτι τούρτα δαμάσκηνο που είχε φέρει λαθραία από την κουζίνα. «Συμφωνώ».

Η Σάρлот κούνησε αφηρημένη το κεφάλι της. Η προσοχή της ήταν στραμμένη στην τούρτα. Η λαίδη Χολμς ήταν δυσανεκτή, γιατί παρά τους περιορισμούς που είχε επιβάλει στη διατροφή της Σάρлот εκείνη παρέμενε παχουλή. Η Λίβια χαιρόταν να προμηθεύει τη Σάρлот στα κρυφά με ψωμάκια και γλυκά, όπως και να περιφρονεί τη μητέρα της και να βλέπει την

ανείπωτη χαρά της Σάρλοτ καθώς έμπηγε τα δόντια της στους απαγορευμένους καρπούς. Όμως τώρα τελευταία η Λίβια άρχιζε να νιώθει τύψεις για τον ρόλο της ως προμηθεύτρια και συνεργός της Σάρλοτ. Η μόδα της εποχής ήταν πολύ αυστηρή και η Σάρλοτ θα ένιωθε πολύ άβολα με εκείνους τους σφιχτούς κορσέδες με τις μπανέλες και τα μεταλλικά σύρματα, των οποίων μόνος σκοπός ήταν να αποκτά το γυναικείο σώμα τη φιγούρα σφήκας με ανύπαρκτη μέση.

Αυτό βέβαια αν κάποτε θα μπορούσε να πειστεί η Σάρλοτ να πάψει να δείχνει τόση αφοσίωση στο φαρδύ μπλε φόρεμά της, το μόνο που φορούσε εδώ και χρόνια και το τροποποιούσαν κάθε δεκαοκτώ μήνες για να της κάνει, μιας και ψήλωνε.

«Μην πέφτεις με τα μούτρα στην τούρτα», συνέχισε η Λίβια. «Πες μου γιατί πιστεύεις ότι είναι ηλίθιος ο κύριος Κάμπερλαντ».

Εκείνο το διάστημα μπορούσε κάποιος να κάνει μια μικρή συζήτηση με τη Σάρλοτ, αν είχε τη διάθεση να την παροτρύνει διαρκώς να μιλήσει. Δεν φαινόταν να την πειράζει όταν της ζητούσαν να μιλήσει, αν και συχνά προσφερόταν να κρατάει συντροφιά στην Μπερναντίν στη θέση της Ενριέτα. Κάποιος που καθόταν μαζί με την Μπερναντίν δεν ήταν υποχρεωμένος να πει τίποτα. Για την ακρίβεια, ίσχυε το αντίστροφο – όσο λιγότερο προσπαθούσε να μιλήσει κανείς με την Μπερναντίν, τόσο λιγότερο ενοχλητικές ήταν οι επαφές μαζί της.

«Δεν του λείπουν τα χρήματα», είπε η Σάρλοτ, «αλλά τα ρούχα του δεν του πηγαίνουν καθόλου. Είναι ολοφάνερο ότι δεν ξέρει να διαλέξει ράφτη. Και νομίζει ότι, επειδή δένει με φαντεζί τρόπο τον λαιμοδέτη του, αναπληρώνει τα χάλια παπούτσια του και το παντελόνι του, που είναι πολύ κοντό. Επιπλέον, ο βαλές του τον κατακλύβει».

«Τι;»

«Το διαμάντι της καρφίτσας του είναι ψεύτικο. Αφού αποκλείεται να αγόρασε αυτός κάτι ψεύτικο, πάει να πει ότι μάλλον ο βαλές του πούλησε το γνήσιο και έβαλε στη θέση του μια φτηνή απομίμηση».

Η Λίβια ήταν ξαπλωμένη στο κρεβάτι της. Πετάχτηκε όρθια. «Μήπως θα έπρεπε να πούμε στην Ενριέτα ότι έχει στη δούλεψή του έναν κλέφτη;»

«Η Ενριέτα μού έδειξε να ξεχωρίζω ένα αληθινό διαμάντι από ένα ψεύτικο», είπε η Σάρлот, με την ίδια αταραξία που επιδεικνυε όποτε έκανε τέτοιες συγκλονιστικές αποκαλύψεις. «Το ξέρει. Θα φροντίσει να πάρει πόδι ο βαλές πολύ σύντομα».

«Μα πώς αποδέχτηκε εν γνώσει της πρόταση γάμου από αυτόν τον πανηλίθιο – σχεδόν λυπάμαι την Ενριέτα».

«Δεν χρειάζεται να τη λυπάσαι. Έναν τέτοιο έπαχνε. Η Ενριέτα δεν είναι χαζή. Δεν σκόπευε ποτέ να παντρευτεί κάποιον σαν τον μπαμπά. Ήθελε κάποιον που να μπορεί να τον ελέγχει και τον βρήκε».

Η Λίβια έκανε μια γκριμάτσα. «Είναι σίγουρη ότι έχει αρκετά χρήματα; Μήπως είναι σαν εμάς και παριστάνει ότι είναι πλούσιος;»

Η Σάρлот ήταν η πρώτη που είχε επισημάνει έναν χρόνο πριν ότι η μαγείρισσα δεν έβαζε πια τη σωστή δόση βούτυρο στα γλυκά της, κάτι που οδήγησε στην ανακάλυψη ότι τα χρήματα που έπαιρνε η μαγείρισσα για την αγορά υλικών είχαν μειωθεί σημαντικά. Όμως η Λίβια ήταν αυτή που τόλμησε να ανοίξει στον ατμό μια επιστολή που είχε στείλει η τράπεζα στον σερ Χένρι κι έτσι έμαθαν ότι το σπίτι ήταν υποθηκευμένο για μεγάλο ποσό και ότι οι γονείς τους ήταν βουτηγμένοι στα χρέη.

(Περίπου εκείνη την περίοδο απολύθηκε η νταντά της Μπερναντίν και η φροντίδα της ανατέθηκε στις αδελφές της, των οποίων η γκουβερνάντα επίσης απαλλάχθηκε από τα καθήκοντά

της, με τη λαίδη Χολμς να ισχυρίζεται ότι τα κορίτσια είχαν μεγαλώσει πια και δεν την είχαν ανάγκη.)

Η Λίβια, που ήδη είχε απογοητευτεί με τους γονείς της, τους αντιμετώπιζε πλέον ακόμα πιο απαξιωτικά. Καλά να τα έχουν κάνει μαντάρα στον γάμο τους, αλλά δεν θα μπορούσαν τουλάχιστον να διαχειρίζονται καλύτερα τα οικονομικά τους;

«Η Ενριέτα ήταν προσεκτική», είπε η Σάρлот. «Θυμάσαι τότε που πήγαν με τη μαμά εκείνο το διήμερο ταξίδι για να δουν την άρρωστη θεία της μαμάς; Τουλάχιστον αυτό είπαν ότι έκαναν. Βρήκα τα εισιτήρια του ταξιδιού τους. Στα μέρη στα οποία πήγαν δεν έχει συγγενείς η μαμά. Αλλά ο κύριος Κάμπερλαντ ανέφερε σήμερα όλα αυτά τα μέρη, γιατί έχει περιουσία εκεί η οικογένειά του. Να λοιπόν τι έκαναν η μαμά και η Ενριέτα. Πήγαν να δουν αυτή την περιουσία επιτόπου, για να βεβαιωθούν ότι όλα είναι εντάξει».

«Αχά. Δεν της το είχα της Ενριέτα».

«Η Ενριέτα φέρεται έξυπνα. Κοιτάζει το συμφέρον της».

«Και πάλι όμως, παντρεύεται έναν ηλίθιο». Η Λίβια σωριάστηκε στο κρεβάτι. «Αν και φαντάζομαι ότι είναι καλύτερα να παντρευτείς έναν ηλίθιο και όχι κάποιον που νομίζει ότι εσύ είσαι ηλίθια».

Η Σάρлот έστρεψε πάλι την προσοχή της στην τούρτα. Η Λίβια κοίταζε το ταβάνι, με το μυαλό της πλημμυρισμένο από απαισιόδοξες σκέψεις. Ξαφνιάστηκε όταν η Σάρлот μίλησε πάλι, όπως ξαφνιάστηκε και από το γεγονός ότι η Σάρлот ήθελε να συνεχίσει τη συζήτηση, κάτι που φάνηκε από την ερώτηση που της έκανε.

«Εσύ δεν θα παντρευτείς έναν ηλίθιο, έτσι;»

«Ελπίζω πως όχι», απάντησε η Λίβια σκυθρωπά. «Ή έστω θα το ξέρω από πριν ότι είναι ηλίθιος. Εσύ;»

«Εγώ δεν θέλω να παντρευτώ».

«Και πώς θα ζήσεις; Ξέρεις ότι, αν μείνουμε γεροντοκόρες, δεν θα μας φτάσουν τα λεφτά για να ζήσουμε».

«Μπορώ να βγάλω λεφτά. Αν ήμουν αγόρι και η οικογένειά μου δεν είχε λεφτά, θα έκανα κάποιο επάγγελμα».

«Ναι, αλλά δεν είσαι αγόρι. Η μαμά θα πάθει κρίση αν μάθει ότι μια από τις κόρες της θα δουλέψει».

«Δεν είναι ανάγκη να συμφωνήσει η μαμά».

Η Λίβια αναστέναξε. «Γελιέσαι αν νομίζεις ότι θα το δεχτεί ο μπαμπάς».

Ήταν προσγειωμένη σχετικά με τον σερ Χένρι, αφού αυτός τη θεωρούσε άχρηστη. Αλλά η Σάρлот ήταν η αγαπημένη του – του άρεσε πολύ αυτός ο συνδυασμός ευφυΐας, παραξενιάς και σιωπής. Πήγαιναν τακτικά περιπάτους, μόνο οι δυο τους. Της έπαιρνε γλυκά στα κρυφά. Της διάβαζε τα αγαπημένα του ποιήματα και το έβρισκε διασκεδαστικό που εκείνη μπορούσε να τα απαγγείλει αμέσως.

«Γιατί λες ότι δεν θα το δεχτεί;» ρώτησε η Σάρлот.

«Για τον ίδιο λόγο που νομίζω ότι θα γινόταν έξαλλος αν μάθαινε ότι η μαμά έχει εραστή. Μπορεί να φαίνεται ευχάριστος και καταδεκτικός, αλλά η σκέψη του δεν είναι καθόλου φιλελεύθερη. Να το έχεις υπόψη σου αυτό».

Η Σάρлот έγνεψε καταφατικά, κοιτάζοντας μάλλον λυπημένα το άδειο πιάτο μπροστά της.

Αυτή ήταν η τελευταία φορά που είδε τη Σάρлот να καταναλώνει τόση τούρτα – όπως και οποιοδήποτε άλλο φαγητό.

Τα επόμενα χρόνια έφεραν μαζί τους σωρεία απρόσμενων αλλαγών στη ζωή της Σάρлот. Άρχισε να ενδιαφέρεται έντονα για την γκαρνταρόμπα της – μελετούσε φιγουρίνια, δοκίμαζε διάφορους συνδυασμούς από μεσοφόρια και κάλτσες, συνόδευε τη λαϊδή Χολμς στα μαγαζιά για να δουν δαντέλες και πούπουλα.

Ως εκ τούτου, πρόσεχε πολύ τη σιλουέτα της και έπαψε να τρώει μέχρι σκασμού. Τη μέρα που ζήτησε κι άλλη μερίδα καρότα και αρνήθηκε να φάει πουτίγκα στο τέλος του γεύματος, η Λίβια την πήρε παράμερα και τη ρώτησε αν ήταν άρρωστη. Η Σάρλοτ έγνεψε αρνητικά.

Προς μεγάλη ανακούφιση της λαίδης Χολμς, η μικρότερη κόρη της κατέβαλλε ηρωική προσπάθεια για να μάθει πώς να συζητάει. Αντί να ξαφνιάζει και να φέρνει σε δύσκολη θέση τους επισκέπτες με σχόλια όπως «Βλέπω ότι δεν γράφετε πια στο ημερολόγιό σας» ή «Λυπάμαι που το ταξίδι στο Μπαθ δεν ήταν όσο επιτυχημένο θέλατε», έμαθε να χαμογελάει, να γνέφει καταφατικά και να πίνει κουβεντούλα για τον καιρό.

Αυτό το τελευταίο δεν το κατόρθωσε χωρίς πολλές αποτυχημένες απόπειρες. Στην αρχή είχε την τάση να διορθώνει τον ηλικιωμένο γαιοκτήμονα της περιοχής που σχολίαζε: «Έχει να βρέξει τόσο πολύ από τότε που ήμουν μικρό παιδί με κοντό παντελονάκι», παραθέτοντάς του δεδομένα από τα αρχεία της ενορίας που έδειχναν ότι μόλις πέντε χρόνια πριν οι βροχοπτώσεις ήταν πολύ πιο έντονες. Μετά από κάμποση εξάσκηση και πολλές άβολες στιγμές κατάφερε επιτέλους να πιάσει το νόημα όλου αυτού του θεάτρου, που δεν ήταν τίποτα παραπάνω από το να αποφεύγει απλώς να μένει μουγγή, σαν τους ανθρώπους που δεν έχουν τίποτα να πουν ο ένας στον άλλον.

Με άλλα λόγια, να αποφεύγει τη σιωπή που προκαλεί η αμηχανία. Όμως, αφού για τη Σάρλοτ δεν υπήρχε σιωπή από αμηχανία, της ήταν δύσκολο να το καταλάβει, όπως είναι δύσκολο για έναν άνθρωπο που παθαίνει ιλίγγους να μάθει να χορεύει βιεννέζικη πόλκα.

Μερικές φορές η Λίβια, ενώ στεκόταν πλάι της, ίδρωνε για λογαριασμό της και έκανε κάθε προσπάθεια να της μεταφέρει

τη σωστή απάντηση μέσω τηλεπάθειας. Της έκανε εντύπωση πόσο έμοιαζε η Σάρλοτ με έναν ξένο που έβρισκε τα ντόπια έθιμα περίεργα και, σε κάποιες περιπτώσεις, εμφανώς γελοία. Μια φορά, ενώ διάβαζε σε ένα περιοδικό ένα άρθρο σχετικά με το αν μπορούσε να υπάρξει ζωή στον Άρη, της πέρασε από το μυαλό ότι η Σάρλοτ έμοιαζε πιο πολύ με εξωγήινο. Την μπέρδευαν οι συνήθειες και οι συμβάσεις όχι μόνο των Άγγλων, αλλά όλης της ανθρωπότητας.

Όμως η Σάρλοτ ξεπέρασε αυτό το εμπόδιο. Όχι μόνο έμαθε τη διαφορά ανάμεσα στο να ρωτάει για το κρυολόγημα μιας ηλικιωμένης κυρίας και στο να ενδιαφέρεται για την ακράτειά της, αλλά επιπλέον έγινε ικανότατη στο να διαχειρίζεται συζητήσεις που άλλοτε ήταν επικίνδυνες, παρόλο που η Λίβια καταλάβαινε κάποιες φορές ότι ανέλυε την κατάσταση με βάση κάποιον αλγόριθμο που είχε στο μυαλό της και της υπαγόρευε τι ήταν σωστό να πει.

Όμως γενικά η μεταμόρφωσή της φαινόταν απόλυτη. Το κοριτσάκι που επέμενε να φοράει το ίδιο φόρεμα συνέχεια είχε παραχωρήσει τη θέση του σε μια νεαρή κοπέλα με φρου φρου και πούπουλα. Αντί για την *Εγκυκλοπαίδεια Μπριτάνικα*, τώρα πια διάβαζε το μηνιαίο περιοδικό ποικίλης ύλης *Κόρνχιλ* και τον *Κατάλογο των αριστοκρατών* του Μπερκ. Και ενώ ποτέ δεν κατάφερε να αδυνατίσει τόσο ώστε να γίνει καλλίγραμμη –είχε ακόμα διπλοσάγονο και τα κουμπιά του κορσέ της φαίνονταν διαρκώς ότι κινδύνευαν να πεταχτούν από το σφίξιμο–, η τάση της προς το πάχος ταίριαζε ιδανικά με τα μεγάλα μάτια της και τα ροδαλά μάγουλά της.

Δεν ήταν όμορφη, αλλά ήταν αξιαγάπητη. Όλοι της μιλούσαν σαν να είχαν μπροστά τους ένα πρόσωπο από κάποιο παιδικό τραγούδι που είχε μεγαλώσει και είχε ζωντανέψει. Τα αγόρια και

οι νεαροί άντρες πάθαιναν γλωσσοδέτη. Το βλέμμα τους έπεφτε μια στα ροζ, σαρκώδη χείλη της και μια στα σφριγηλά στήθη της.

Η Λίβια από τη μια ζήλευε που η μικρή της αδελφή προκαλούσε κάτι τέτοιο στους άντρες και από την άλλη στενοχωριόταν. Ποια ήταν αυτή η κοπέλα με τους φραμπαλάδες, που έβαζε μέλι στο πρόσωπό της και λάδι καρύδας στα μαλλιά της; Τι είχε απογίνει η Σάρλοτ με την περιώνυμη παραξενιά της που θυμόταν η Λίβια, που ήταν ο μόνος άνθρωπος με τον οποίο ένιωθε άνετα και εμπιστευόταν;

Και τότε, τη μέρα πριν φύγουν για το Λονδίνο για να κάνουν μαζί την πρώτη σεζόν, η Σάρλοτ είπε στη Λίβια: «Μίλησα με τον μπαμπά σήμερα».

Έκαναν περίπατο στους αγρούς στα όρια του χωριού. Είχε λιακάδα, αλλά έκανε ψύχρα. Η ύπαιθρος ήταν σαν λαμπερό πράσινο χαλί. Το κρεμ φόρεμα της Σάρλοτ, με τις δαντέλες και τα στολίδια του, αποτελούσε υπέροχη αντίθεση με φόντο την ολόφωτη φύση.

Η Λίβια ένιωθε αποκαρδιωμένη εξαιτίας του ενδεχομένου να κατακλυζόταν αυτή η νέα Σάρλοτ από προτάσεις γάμου μέχρι το τέλος της σεζόν. Οι πιθανότητες της Λίβια να βρει γαμπρό δεν ήταν ούτε κατά διάνοια τόσο πολλές. Ήταν μισάνθρωπος – σπάνια εμφανιζόταν κάποιος που να μην την απογοητεύει βαθύτατα. Αυτό ήταν από μόνο του κακό για μια νεαρή κοπέλα, αλλά τα πράγματα ήταν ακόμα χειρότερα, επειδή ήταν μισάνθρωπος που δεν ήξερε πώς να παριστάνει ότι δεν ήταν.

Αν η Σάρλοτ αποδεχόταν κάποια πρόταση γάμου, η Λίβια θα έμενε ολομόναχη στο σπίτι.

Αναστέναξε. «Τι συζητήσατε με τον μπαμπά;»

«Θυμάσαι εκείνη τη μέρα που γνωρίσαμε τον κύριο Κάμπερλαντ; Είχα πει ότι δεν θέλω να παντρευτώ».

«Σήμερα βρήκες να πεις στον μπαμπά ότι δεν θέλεις να παντρευτείς, λίγο πριν φύγουμε για το Λονδίνο;»

«Όχι, του μίλησα την επόμενη μέρα που γνωρίσαμε τον κύριο Κάμπερλαντ».

Η Λίβια σάσπισε. Αυτό είχε γίνει πριν από πέντε χρόνια.

«Του είπα ότι δεν νομίζω ότι μου ταιριάζει ο θεσμός του γάμου και ότι ήθελα να εξετάσω άλλους τρόπους για να ζήσω».

«Και τι σου είπε αυτός;»

«Μου είπε ότι με θεωρούσε πολύ μικρή για να πάρω τόσο σοβαρές αποφάσεις. Με παρότρυνε να ψάξω τι σημαίνει να είμαι γυναίκα, να ασχοληθώ με πράγματα που τότε δεν με ενδιέφεραν καθόλου –τη μόδα και τα λοιπά–, να βαδίσω στο παραδοσιακό μονοπάτι μιας γυναίκας πριν το απορρίψω».

Αυτό φάνηκε εκπληκτικά λογικό και συνετό. Η Λίβια δεν μπορούσε να πιστέψει ότι αυτά τα είχε πει ο σερ Χένρι.

«Έκανα αυτό που μου είπε. Τελικά, η μόδα αποδείχτηκε κάτι πολύ ευχάριστο. Το ίδιο και το να μιλάω με τον κόσμο – είναι εντυπωσιακό τι σου λέει κάποιος έτσι και του κάνεις μια απλή ερώτηση. Φαντάζομαι ότι θα έχει ενδιαφέρον η σεζόν στο Λονδίνο. Όμως όλα αυτά δεν άλλαξαν τη γνώμη μου για τον γάμο, αφού δεν αλλάζουν την οικονομική και πολιτική εξίσωση του γάμου. Δεν μου αρέσει η ιδέα να παραχωρήσω τη χρήση των αναπαραγωγικών οργάνων μου με αντάλλαγμα την οικονομική υποστήριξη από κάποιον άντρα, ειδικά αφού υπάρχουν κι άλλες επιλογές».

Τα μάτια της Λίβια γούρλωσαν. Η παλιά Σάρλοτ δεν είχε πάει πουθενά. Ήταν εκεί μπροστά της. Απλώς είχε ντυθεί με φίνα μουσελίνα και φορούσε κι ένα χαριτωμένο καπέλο στραβά! Η Λίβια ντράπηκε που αυτό το απλό καμουφλάζ την είχε ξεγελάσει τόσο πολύ.

«Και του το είπες αυτό;»

«Το ήξερε ήδη. Αυτό που του είπα σήμερα ήταν ότι αποφάσισα

τι καριέρα θέλω να κάνω. Πιστεύω ότι θα γίνω εξαιρετική διευθύντρια σχολείου θηλέων. Αν καταφέρω να πάρω αυτή τη θέση σε κάποιο καλό σχολείο, θα βγάζω μέχρι και πεντακάσιες λίρες τον χρόνο».

Στη Λίβια κόπηκε η ανάσα. «Τόσο πολλά;»

«Ναι. Αλλά δεν μπορώ να γίνω διευθύντρια από τη μια στιγμή στην άλλη. Πρέπει να φοιτήσω σε σχολή, να κάνω την απαραίτητη εκπαίδευση και μετά να ανεβώ στην ιεραρχία. Ζήτησα από τον μπαμπά να καλύψει αυτός τα έξοδα και θα του επιστρέψω τα χρήματα μόλις μπορέσω».

«Δέχτηκε;»

«Συμφωνήσαμε να περιμένω μέχρι να κλείσω τα είκοσι πέντε. Αν μέχρι τότε δεν έχω βρει κάποιον που να θέλω να παντρευτώ, τότε θα καλύψει τα έξοδα των σπουδών μου».

Η Λίβια είχε μείνει άναυδη. «Δεν το πιστεύω».

«Μου έδωσε τον λόγο της τιμής του».

Ο λόγος της τιμής ενός άντρα δεν ήταν αστείο πράγμα, αλλά η Λίβια κούνησε το κεφάλι της. Της φαινόταν απίστευτο ότι ο σερ Χένρι είχε δώσει μια σοβαρή υπόσχεση. «Μα είναι πολύς ο καιρός μέχρι να κλείσεις τα είκοσι πέντε, σχεδόν οκτώ χρόνια. Πολλά μπορούν να συμβούν μέχρι τότε. Ίσως να ερωτευτείς».

«Σε αυτό υπολογίζει ο μπαμπάς, δεν χωράει αμφιβολία. Αλλά ο έρωτας είναι... Δεν θέλω να πω ότι ο έρωτας είναι απάτη – είμαι σίγουρη ότι τα αισθήματα που γεννάει είναι ειλικρινή, αλλά πάντως προσωρινά. Όμως τον θεωρούν ως την απόλυτη και αιώνια χαρά για την οποία πρέπει να αγωνίζονται όλες οι γυναίκες, ενώ στην πραγματικότητα είναι σαν το βοδινό κρέας που φέρνουν από την Αργεντινή μέσα σε ψυγεία πλοίων. Μπορεί να μείνει φρέσκο για ένα διάστημα σε ελεγχόμενες συνθήκες, αλλά αργά ή γρήγορα η ποιότητά του πέφτει. Σε γενικές γραμμές, ο έρωτας

είναι ευπαθές αγαθό και είναι κρίμα που οι νέοι άνθρωποι αναγκάζονται να πάρουν αμετάκλητες αποφάσεις με ισόβια αποτελέσματα στο μέσο μιας τόσο βραχύβιας ευφορίας».

Η Λίβια έμεινε με το στόμα ανοιχτό. Είχε και η ίδια αμφιβολίες για τον έρωτα και τον γάμο, αλλά αυτές σχετιζόνταν πιο πολύ με τον φόβο της ότι θα έδινε την εντύπωση στους πιθανούς μνηστήρες ότι ήταν ψηλομύτα και απωθητική και με το αν θα κατάφερνε να κάνει καλύτερη επιλογή από αυτή που είχε κάνει η λαίδη Χολμς. Δεν της είχε περάσει ακόμα από το μυαλό η ιδέα να κρίνει το σύστημα σε όλο του το εύρος.

«Και τι έχεις να πεις για τους Κάμινγκ; Είναι παντρεμένοι τριάντα χρόνια και ακόμα είναι ευτυχισμένοι που έχουν ο ένας τον άλλον».

«Υπάρχουν και οι Άρτσιμπαλντ και οι Σμολ. Όμως δεν πρέπει να αντιμετωπίζουμε με συναισθηματισμό την επιτυχία αυτών των γάμων. Πρέπει να τη βλέπουμε με βάση τα μαθηματικά και να εξετάζουμε την αναλογία των ευτυχισμένων ζευγαριών σε όλα τα παντρεμένα ζευγάρια. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς μου, μιλάμε για λιγότερο από είκοσι τοις εκατό μεταξύ όλων των γνωστών μας. Εσύ θα έβαζες στοίχημα αν είχες τέτοιες πιθανότητες επιτυχίας;»

Η Λίβια ανοιγόκλεισε τα μάτια της κάμποσες φορές. «Υποθέτω ότι εσύ δεν πρόκειται να το κάνεις».

«Αυτές οι πιθανότητες δεν θα ήταν κακές αν ήμαστε στον ιππόδρομο. Και δεν είναι και τόσο κακές αν σκεφτούμε ότι το έπαθλο είναι δεκαετίες ολόκληρες ευχάριστης συντροφικότητας. Το πρόβλημά μου είναι αυτό που πρέπει να στοιχηματίσω. Όλη μου τη ζωή. Για να μη σου πω ότι μπορώ να παίξω μόνο μία φορά, εκτός κι αν πεθάνει ο άντρας μου ή τον χωρίσω. Και βέβαια, αν έπαιρνα διαζύγιο, οι γονείς μου δεν θα μπορούσαν να

εμφανιστούν πουθενά, θα τους είχα καταδικάσει και αυτούς. Οπότε, όχι. Με δεδομένο το εξωφρενικό κόστος και τους περιορισμούς, δεν είμαι διατεθειμένη να τζογάρω».

Τράβηξε τη Λίβια από το μανίκι. Εκείνη κατάλαβε με καθυστέρηση ότι είχαν σταματήσει εδώ και ώρα και ότι στεκόταν στον διάβα μιας άμαξας. Άφησε τη Σάρλοτ να την πάει στην άκρη του χωματόδρομου και έγνεψε μηχανικά στον γιατρό του χωριού, που περνούσε από μπροστά τους και άγγιζε το γείσο του καπέλου του για να τις χαιρετήσει.

«Υποθέτω ότι σκοπεύεις να περιμένεις να κλείσεις τα είκοσι πέντε και μετά να σνομπάρεις την κοινωνία και να πας να σπουδάσεις», είπε όταν άρχισαν πάλι να περπατούν.

«Λίγο πολύ, ναι. Ο μπαμπάς μου ζήτησε να κάνω μια καλόπιστη προσπάθεια να αφήσω κάποιον άντρα να με συναρπάσει και εγώ δέχτηκα. Αλλά δεν ξέρω γιατί πιστεύει ότι θα ζυγίσω διαφορετικά όλους τους παράγοντες σε περίπτωση που με συνεπάρει κάποιος. Μερικές φορές έχω την εντύπωση ότι ο μπαμπάς δεν με ξέρει καθόλου».

Αυτό το συμπέρασμα δεν είχε ανάγκη σχολιασμού. Η άποψη της Λίβια ήταν ότι ο σερ Χένρι έβλεπε ακόμα τη Σάρλοτ ως κάτι διασκεδαστικό και παράξενο – ή τουλάχιστον ήλπιζε ακόμα ότι εκείνη θα ξαναγινόταν έτσι, αν αυτός αγνοούσε τη ριζοσπαστική σκέψη της για όσο καιρό χρειαζόταν. Και σίγουρα δεν βοηθούσε καθόλου το γεγονός ότι η Σάρλοτ είχε αυτή την εμφάνιση, την τόσο πληθωρικά θηλυκή, όλο καμπύλες και απαλότητα.

«Έχω ακούσει ότι τα φιλά επηρεάζουν τη σκέψη της γυναίκας», είπε η Λίβια.

«Με έχουν φιλήσει. Ήταν πολύ ωραία, αλλά...»

«Τι; Ποιος σε φίλησε; Πότε; Πού;»

«Πριν από χρόνια. Αλλά ορκίστηκα να μην αποκαλύψω ποτέ

το όνομα του άντρα – πράγμα που σημαίνει ότι δεν μπορώ να πω σε ποιο μέρος με φίλησε, αφού έτσι θα περιορίζονταν κατά πολύ οι πιθανοί υποψήφιοι».

Πριν από χρόνια; Η Σάρλοτ πρέπει να ήταν μόλις δεκατριών ή δεκατεσσάρων ετών τότε. «Δεν μου είπες τίποτα!»

«Δεν με ρώτησες».

«Εγώ...» Η Λίβια αποφάσισε ότι ήταν καλύτερα να το βουλώσει πριν ξεστομίσει ότι δεν αναρωτήθηκε ποτέ αν η Σάρλοτ φιλιόταν με αγόρια, αφού υποπτευόταν ότι την είχαν στείλει από τον πλανήτη Άρη για να μελετήσει τις πολιτισμικές πρακτικές των γήινων. «Πώς έγινε; Σε ξάφνιασε;»

«Καθόλου. Εγώ το προκάλεσα».

«Σάρλοτ! Μήπως ήσουν ερωτευμένη;»

«Όχι, ήθελα να δω πώς είναι».

«Μα πώς διάλεξες το αγόρι; Δεν πιστεύω να τράβηξες κλήρο από καπέλο». Η Λίβια σταμάτησε. «Μη μου πεις ότι αυτό έκανες!»

«Όχι, δεν το έκανα. Αλλά δεν μπορώ να σου αποκαλύψω τους λόγους που με οδήγησαν να το διαλέξω, αφού έτσι θα σου δώσω στοιχεία σχετικά με την ταυτότητά του».

Η Λίβια προσπάθησε λίγες φορές ακόμα, αλλά η Σάρλοτ κράτησε το στόμα της κλειστό. Η Λίβια τα παράτησε. «Για δεσ. Εσύ απόλαυσες ένα πολύ ωραίο φιλί και έχεις καταστρώσει και σχέδιο για τη ζωή σου. Νιώθω ότι δεν έχω κανέναν στόχο».

«Συνήθως κάποιος νιώθει ότι δεν έχει κανέναν στόχο επειδή δεν είναι σίγουρος τι θέλει. Μέχρι να το διαπιστώσει, δεν μπορεί να καταστρώσει σωστή στρατηγική». Η Σάρλοτ κοίταξε τη Λίβια εξεταστικά για μια στιγμή. «Στη δική σου περίπτωση όμως πιθανόν να ξέρεις ακριβώς τι θέλεις, αλλά φοβάσαι να το θέλεις, πόσο μάλλον να το επιδιώξεις».

Η Λίβια ξεροκατάπτε. Δεν ρώτησε τη Σάρλοτ πώς το είχε

καταλάβει. Δεν είπε απολύτως τίποτα. Έκαναν την υπόλοιπη διαδρομή αμίλητες.

Καθώς έφταναν στο σπίτι, η Λίβια πέρασε το χέρι της γύρω από τους ώμους της Σάρлот. «Κι αν ο μπαμπάς σου τα υποσχέθηκε όλα αυτά μόνο και μόνο για να σε καλμάρει προσωρινά; Δεν μου αρέσει που το λέω, αλλά ο μπαμπάς δεν βλέπει μακριά – προτιμάει να αφήνει τα προβλήματα για να ασχοληθεί μια άλλη στιγμή και εδώ μιλάμε για οκτώ ολόκληρα χρόνια. Τι θα γίνει αν πάρει πίσω τον λόγο του, όταν έρθει εκείνη η στιγμή;»

«Δεν ξέρω. Τέλος πάντων, δεν ξέρω ακόμα. Έχω άφθονο χρόνο για να σκεφτώ πώς θα αντιδράσω». Η Σάρлот έπιασε το χέρι της Λίβια. «Αν όμως ο μπαμπάς αποδειχτεί ότι κρατάει τον λόγο του και μου καλύψει τα έξοδα των σπουδών μου, προκειμένου να μπορώ να βγάζω μόνη το ψωμί μου, θα μου επιτρέψεις για αντάλλαγμα να κάνω κι εγώ το ίδιο για εσένα;»

Η Λίβια ζούληξε το χέρι της Σάρлот. Ξαφνικά της ήρθαν δάκρυα στα μάτια. Η Σάρлот σπάνια άγγιζε τον άλλον. Η πρόταση που της έκανε ήταν σοβαρή και ειλικρινής.

«Ναι», είπε. «Ναι, να το κάνεις, σε παρακαλώ».

Άφησε τον εαυτό της να παρασυρθεί για λίγο από οράματα για αυτό το απίθανο μέλλον, δύο αδελφές που ζούσαν μαζί την πιο εκπληκτική ανεξαρτησία. Θα είχαν άραγε τη δική τους αγροικία; Ή ωραία και ευρύχωρα διαμερίσματα στο σχολείο που θα διηύθυνε η Σάρлот; Φανταζόταν τις δυο τους να πίνουν τσάι μαζί τα κυριακάτικα απογεύματα, η Σάρлот με μια πιατέλα με την αγαπημένη της τούρτα δαμάσκηνο μπροστά της, να κοιτάζει έξω σε έναν μικρό κήπο, που ήταν όλος δικός τους.

Αυτό το μέλλον ήταν το πιο σαγηνευτικό που είχε φανταστεί ποτέ της.

Όμως, επειδή ήταν πεσιμίστρια, δεν γινόταν να αφήσει να

πάει χαμένη η ευκαιρία να εφιστήσει την προσοχή. «Σάρλοτ, μην ξεχνάς ότι ο μπαμπάς δεν συμπαθεί τις γυναίκες. Θα δίσταζε πιο πολύ να αθετήσει τον λόγο που έδωσε σε έναν άντρα, αλλά εσύ δεν είσαι άντρας».

«Είχε μια αρραβωνιαστικά που τον παράτησε εξαιτίας των ελαττωμάτων του. Και η γυναίκα την οποία παντρεύτηκε για να πικάρει την αρραβωνιαστικά του τον αντιπαθεί, επειδή την εκμεταλλεύτηκε αδιαφορώντας για τα αισθήματά της. Τι λόγο έχει ο μπαμπάς να μη συμπαθεί όλες τις γυναίκες; Μήπως αντιπαθεί όλους τους άντρες, επειδή ο μπαμπάς του ήταν ηλίθιος και οι δικηγόροι του έκαναν μαντάρα τις υποθέσεις του;»

«Όπως το βλέπεις εσύ, δεν είναι λογικό, το ξέρω. Αλλά δεν μπορείς να περιμένεις να σου φερθούν λογικά από τη στιγμή που είσαι γυναίκα, Σάρλοτ. Δεν μπορώ να σου εξηγήσω το γιατί, απλώς έτσι είναι τα πράγματα. Πρέπει να μάθεις να το αποδέχεσαι αυτό».

Η Σάρλοτ έμεινε σιωπηλή. Η Λίβια σκέφτηκε ότι ίσως επιτέλους να είχε καταφέρει να λογικέψει τη μικρή της αδελφή. Όμως, καθώς γύριζαν στο σπίτι, η Σάρλοτ στράφηκε προς το μέρος της και της είπε: «Θα προσπαθήσω να καταλάβω το γιατί, αλλά δεν πρόκειται να μάθω να το αποδέχομαι. Ποτέ».

Η Λίβια υποψιαζόταν από καιρό ότι ο σερ Χένρι δεν θα κρατούσε τον λόγο του. Κι όμως, όταν συνέβη αυτό και εκείνος αθέτησε την υπόσχεσή του, θύμωσε περισσότερο από την αδελφή της.

«Είναι ανήθικο αυτό που έκανε. Σου είπε τέτοιο ψέμα και σου ζήτησε να ενεργήσεις καλόπιστα, ενώ δεν είχε καμία πρόθεση να κρατήσει τον λόγο του». Άρχισε να τραυλίζει από τα νεύρα της.

Η Σάρλοτ καθόταν στο κρεβάτι της. Το μόνο σημάδι του

εκνευρισμού της ήταν το αργό χτύπημα των δαχτύλων της πάνω στην κολόνα του κρεβατιού.

Μετά από ένα λεπτό που φάνηκε ατελείωτο, η Σάρλοτ είπε: «Διάλεξα λάθος στιγμή για να του μιλήσω. Δεν το ήξερα τότε, αλλά η λαίδη Αμίλια Ντράμοντ βρέθηκε νεκρή σήμερα το πρωί. Ο μπαμπάς ήταν σε κακή κατάσταση».

Η Λίβια έφερε το χέρι της στον λαιμό της. «Ω».

Η Σάρλοτ έπαιξε με έναν φιόγκο στη φούστα της. «Αυτό δεν σημαίνει ότι, αν ήταν αλλιώς τα πράγματα, θα κρατούσε τον λόγο του. Αν ήθελε να τον κρατήσει, θα το έκανε, άσχετα από το αν η λαίδη Αμίλια ήταν ζωντανή ή όχι. Όμως αν ταλαντευόταν, αν υπήρχε η παραμικρή πιθανότητα να αλλάξει γνώμη την τελευταία στιγμή... Όπως είπα, ήταν λάθος η στιγμή που διάλεξα να του μιλήσω».

«Θα τον ξαναρωτήσεις;»

«Λες να ωφελεί σε κάτι;»

«Όχι».

«Ούτε κι εγώ».

«Και τι θα κάνεις;» Η Λίβια ήταν πάλι έξαλλη. «Σε παρακαλώ, πες μου ότι δεν σκοπεύεις να δεχτείς αυτή την απαίσία απάτη. Ο μπαμπάς δεν θα νιώσει τύψεις. Απλώς θα έχει μόνιμα αυτάρεσκο ύφος, επειδή κατάφερε να σε κοροϊδέψει τόσο άτιμα».

Η Σάρλοτ αγκάλιασε την κολόνα του κρεβατιού. Αν ήταν στη θέση της, η Λίβια θα έβλεπε την κολόνα σαν τον λαιμό του σερ Χένρι, αλλά η Σάρλοτ διατήρησε τη συνηθισμένη αταραξία της καθώς απαντούσε. «Όχι, δεν θα το αφήσω να περάσει χωρίς την κατάλληλη απάντηση».

«Ωραία!» φώναξε η Λίβια. Και έπειτα είπε κάπως αβέβαια: «Μα τι σοί απάντηση θα έχει το σωστό αποτέλεσμα; Πώς μπορείς να τον τιμωρήσεις και ταυτόχρονα να τον αναγκάσεις να σου δώσει τα απαραίτητα χρήματα για τις σπουδές σου;»

«Έχω μια ιδέα. Θα τη σκεφτώ».

«Μπορώ να σε βοηθήσω;»

«Καλύτερα να το χειριστώ μόνη μου».

Η Λίβια αιφνιδιάστηκε. «Δεν πιστεύω να του ρίξεις αρσενικό στο τσάι, έτσι;»

«Όχι βέβαια. Άλλωστε, ο θάνατός του δεν θα μας αποφέρει κανένα οικονομικό όφελος, γιατί θα χιμήξουν οι πιστωτές του. Η μαμά θα αναγκαστεί να πουλήσει το σπίτι για να τους ξεχρεώσει κι εγώ δεν θα πάρω ούτε πεντάρα για τις σπουδές μου».

«Και τι θα κάνεις λοιπόν;»

«Θα σου πω όταν το κάνω».

Η Λίβια ένωσε ανατριχίλα στη ραχοκοκαλιά της. Η αδελφή της μπορούσε να γίνει αδίστακτη. «Θα μου πεις τουλάχιστον πότε θα εφαρμόσεις το διαβολικό σχέδιό σου;»

«Σύντομα. Μάλλον μέσα σε λίγες εβδομάδες».

Η Λίβια έπιασε τη Σάρлот από τους ώμους. «Μην κάνεις κάτι που θα μετανιώσεις».

Στα χείλη της Σάρлот φάνηκε ένα χαμόγελο, αλλά το βλέμμα της ήταν φονικό. «Μακάρι να το είχε πει αυτό κάποιος στον μπαμπά».

Τις ημέρες που ακολούθησαν η Λίβια δεν άφησε σε ησυχία την αδελφή της. Ζητούσε επίμονα να της πει λεπτομέρειες για το σχέδιό της. Αλλά η Σάρлот απλώς χαμογελούσε, κουνούσε το κεφάλι της και συνέχιζε τη δουλειά της σαν να μην έτρεχε τίποτα. Ήταν η περίοδος της σεζόν, με τα ατελείωτα απογευματινά πάρτι και τους βραδινούς χορούς. Όμως η παραζάλη της γιορτής είχε χάσει από καιρό την ελάχιστη γοητεία που ασκούσε στη Λίβια. Ο απώτερος στόχος αυτής της ετήσιας εκδήλωσης δεν ήταν η διασκέδαση, αλλά το να βρουν συζύγους οι ανύπαντρες και να

διασταυρώσουν τα ξίφη τους οι παντρεμένες για το ποια θα κυριαρχούσε στην καλή κοινωνία.

Η Λίβια δεν μπορούσε να πει ότι δεν είχε γνωρίσει ποτέ κάποιον άντρα που να της άρεσε. Όμως όσοι από αυτούς διέθεταν χαρακτηριστικά που την προσέλκυαν δεν έδειχναν για εκείνη το παραμικρό ενδιαφέρον. Και όσοι έκαναν τον κόπο να ασχοληθούν μαζί της δεν κατάφερναν να της ανάψουν την ελάχιστη σπίθα αμοιβαίας έλξης από την πλευρά της.

Το αποτέλεσμα ήταν τουλάχιστον οικτρό. Η Λίβια, μετά την ενδελεχή και καθόλου ρομαντική ανάλυση του θεσμού του γάμου που έκανε η Σάρлот, πρόσεχε να συγκρατείται και να μην εκδηλώνει συναισθήματα που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε ατυχείς επιλογές. Όμως η απόλυτη έλλειψη τέτοιων συναισθημάτων ήταν αποκαρδιωτική από μόνη της. Πρέπει κανείς να ερωτεύεται έστω μία φορά στη ζωή του, σωστά; Έστω και μόνο για να καταλάβει τι εννοούσε η Ελίζαμπεθ Μπάρετ Μπράουνινγκ όταν έγραφε: *Το πρόσωπο του κόσμου έχει αλλάξει, νομίζω / Από τότε που άκουσα για πρώτη φορά τα βήματα της ψυχής σου.*

Ωστόσο, αυτή η τόσο συνηθισμένη εμπειρία αποδεικνυόταν άπιαστη για τη Λίβια. Και φυσικά η αδυναμία της να δεχτεί έστω μία πρόταση γάμου στις επτάμισι σεζόν που είχε περάσει ήταν για τη μητέρα της μεγάλη ντροπή, ένα βάρος για το οποίο η Λίβια ήταν αναγκασμένη να ακούει γκρίνια κάθε εβδομάδα, ακόμα και καθημερινά.

Ο τελευταίος εξάψαλμος της λαίδης Χολμς κράτησε για όλη τη διάρκεια της διαδρομής ως το σπίτι τους – ήταν μόνες τους στην άμαξα, μιας και η Σάρлот περνούσε το απόγευμά της στο Αναγνωστήριο του Βρετανικού Μουσείου. Η άμαξα κόλλησε σε ένα τρομερό μποτιλιάρισμα, που πήρε πάνω από μία ώρα για να διευθετηθεί. Η Λίβια ήταν ξεθεωμένη την ώρα που μπόρεσε

επιτέλους να καταφύγει στο δωμάτιό της. Φοβόταν ότι πλησίαζε επικίνδυνα στο σημείο όπου θα άρχιζε να ενθαρρύνει τον οποιονδήποτε θα έδειχνε το παραμικρό ενδιαφέρον να την παντρευτεί, προκειμένου, αν μη τι άλλο, να γλιτώσει από τη μητέρα της.

Μακάρι να πετύχαινε η Σάρлот αυτό που ήθελε να κάνει. Όμως κάθε μέρα που περνούσε λιγότευε ολοένα η σιγουριά της Λίβια ότι κάτι καλό θα προέκυπτε από την προδοσία του σερ Χένρι και ότι η Σάρлот θα κατάφερνε με κάποιον τρόπο να αναδυθεί θριαμβεύτρια, σαν τον φοίνικα, από τις στάχτες των ελπίδων της.

Ο ήχος από μεταλλικούς τροχούς που σταμάτησαν έξω από το σπίτι της την τράβηξε στο παράθυρο. Συνήθως η Σάρлот γύριζε από το Βρετανικό Μουσείο με τα πόδια και είχε περάσει η ώρα των επισκέψεων. Άραγε ποιος να ήταν αυτός που σταμάτησε στην εξώπορτά τους;

Από μια άμαξα που η Λίβια έβλεπε για πρώτη φορά βγήκε η Σάρлот και την ακολούθησε... Τι δουλειά είχε η Σάρлот να είναι μαζί με τη χήρα βαρόνη Σρούσμερι; Η λαίδη Σρούσμερι ήταν ο τελευταίος άνθρωπος που θα πατούσε το πόδι του στο Αναγνωστήριο, οπότε αποκλειόταν να την είχε συναντήσει η Σάρлот εκεί. Κι ακόμα κι αν την είχε συναντήσει, η λαίδη Σρούσμερι, από τότε που η Σάρлот απέρριψε την πρόταση γάμου του γιου της, φερόταν με ψυχρότητα στους Χολμς, γιατί πίστευε ότι ήταν ανεπίτρεπτο μια κοπέλα από οικογένεια χαμηλότερης κοινωνικής τάξης και μικρότερου κύρους να έκρινε ότι ο Ρότζερ δεν ήταν αρκετά καλός.

Η Λίβια δεν μπορούσε να δει καθαρά το πρόσωπο της Σάρлот από το σημείο όπου βρισκόταν, αλλά κάτι στη στάση του σώματός της την ανησύχησε. Άνοιξε την πόρτα της κάμαράς τους, αλλά η Σάρлот δεν φαινόταν να σκοπεύει να ανεβεί επάνω. Τι δουλειά μπορεί να είχε η λαίδη Σρούσμερι με τη Σάρлот;

Στο ισόγειο οι γονείς της πήγαιναν στο σαλόνι, μιλώντας ψιθυριστά μεταξύ τους, και ακούγονταν το ίδιο απορημένοι για την εμφάνιση της λαίδης Σρούσπερι. Στο κάτω κάτω, ο Ρότζερ ήταν παντρεμένος πια –όλοι οι γιοι της βαρόνης ήταν παντρεμένοι–, οπότε ήταν αδύνατο να έχει η λαίδη Σρούσπερι να ανακοινώσει κάποιο καλό νέο σχετικά με τη Σάρлот και κάποιον συγγενή της.

Μπήκαν στο σαλόνι. Η λαίδη Σρούσπερι ζήτησε με αυστηρή φωνή να κλείσουν την πόρτα. Επίσης ενημέρωσε τον υπηρέτη ότι δεν χρειαζόταν να τους σερβίρει τσάι. Η Λίβια αγχώθηκε. Άραγε τι συνέβαινε;

Πήρε μια βαθιά ανάσα, κατέβηκε τη σκάλα πατώντας στις μύτες των ποδιών της και στάθηκε όσο πιο αθόρυβα μπορούσε έξω από την πόρτα του σαλονιού.

«Μεγάλη ντροπή. Δεν μπορώ να καταλάβω τι έχουν στο μυαλό τους τα σημερινά κορίτσια. Όχι μόνο απέρριψε την πρόταση του Ρότζερ, αλλά επιπλέον μπλέχτηκε σε ξεδιάντροπη σχέση μαζί του έξι χρόνια μετά και μάλιστα ενώ είναι ανύπαντρη!»

Η Λίβια κάλυψε το στόμα της με το χέρι της. Αχ, Θεέ μου, όχι. Δεν μπορεί αυτή να ήταν η αντίδραση της Σάρлот στην αθέτηση της υπόσχεσης του σερ Χένρι. Η λαίδη Σρούσπερι συνέχισε να μιλάει θυμωμένα. Η Λίβια μισοάκουγε τα λόγια της. Τα περισσότερα ήταν ακατάληπτες συλλαβές που δεν έβγαζαν νόημα. Της έδιναν μόνο να καταλάβει ότι υπήρχε οργή και ότι είχε επέλθει καταστροφή.

Κάποια στιγμή η λαίδη Σρούσπερι σταμάτησε και πήρε τον λόγο ο σερ Χένρι. Μιλούσε πολύ σιγανά και η Λίβια δεν άκουγε. Η λαίδη Σρούσπερι γέλασε περιφρονητικά. «Να μην αφήσουμε να μαθευτεί; Όχι, καλέ μου κύριε, είναι πολύ αργά πια. Μέχρι το βράδυ όλοι στο Λονδίνο θα μάθουν τι τσάκωσαν την κόρη σου να κάνει. Όμως, ακόμα και αν καταφέρναμε να το κρατήσουμε κρυφό, εγώ προσωπικά θα φρόντιζα να μην την ξανακαλέσουν

πουθενά, σε κανένα σπίτι σε όλη τη χώρα. Η συμπεριφορά της είναι απαράδεκτη και καμία καλή οικογένεια δεν θα ανεχτεί να έχει επαφές με μια κοπέλα τόσο ελευθέρων ηθών».

«Η κόρη μου διέπραξε ασυγχώρητη αμαρτία», είπε ο σερ Χένρι, με φωνή που έδειχνε σοβαρότητα αλλά και ήττα. «Αλλά μήπως ο γιος σου πάει πίσω; Δεν επιτρέπεται ένας κύριος να σχετιστεί με μια ανύπαντρη κοπέλα καλής οικογένειας. Δεν έχει κι αυτός μερίδιο ευθύνης;»

«Έχει». Η λαίδη Σρούσπερι ακουγόταν σαν να μιλούσε με το στόμα γεμάτο άμμο. «Και θα ασχοληθεί μαζί του η γυναίκα του, όπως κι εγώ. Αλλά οι άντρες είναι πλάσματα με αχαλίνωτη λαγνεία. Οι καλές γυναίκες έχουν καθήκον να τους κρατάνε υπό έλεγχο. Το γεγονός ότι η κόρη σου παρέσυρε τον γιο μου να ατιμάσει το σπίτι του...»

Η Λίβια έκανε μεταβολή και ανέβηκε τη σκάλα τρέχοντας, για να μην κλοτσήσει διάπλατα την πόρτα, αρπάξει τη λαίδη Σρούσπερι από τον γιακά και αρχίσει να της ουρλιάζει. Τι αηδίες ήταν αυτές ότι και καλά ο γιος της παρασύρθηκε και ατίμασε το σπίτι του; Ο Ρότζερ Σρούσπερι είχε ήδη ερωμένη στο Σεντ Τζονς Γουντ. Είχε ατελείωτες ερωμένες όλα αυτά τα χρόνια και αυτός ήταν ένας από τους λόγους που η Σάρлот είχε απορρίψει την πρότασή του.

Η Λίβια πήγαινε πέρα δώθε στο δωμάτιο που μοιραζόταν με τη Σάρлот. Τα βήματά της ήταν βαριά και βιαστικά. Καθόταν σε μια καρέκλα για λίγο, λικνιζόταν μπρος πίσω και μετά σηκωνόταν κι άρχιζε πάλι να πηγαίνει πέρα δώθε. Όταν η λαίδη Σρούσπερι έφυγε με την άμαξά της, κατέβηκε κάτω τρέχοντας, αλλά βρήκε την πόρτα του σαλονιού κλειστή, ενώ από μέσα ακούγονταν οι φωνές της μητέρας της.

Από εκείνη τη στιγμή περίμενε να σταματήσει η λαίδη Χολμς να φωνάζει.

Επιτέλους, επικράτησε ησυχία. Η λαίδη Χολμς πήγε με βαριά βήματα σε μια καρέκλα στην άλλη άκρη του δωματίου και σωριάστηκε εκεί με ένα άχαρο γκντουπ. Η Σάρлот καθόταν πολύ σεμνά, με τα χέρια της πλεγμένα στην ποδιά της. Το πρόσωπό της ήταν κοκκινισμένο από τα χαστούκια της λαίδης Χολμς και τα μαλλιά της κάπως ανακατεμένα, σαν να έλειπαν κάποιες φουρκέτες που θα τα κρατούσαν μαζεμένα. Κατά τα άλλα, φαινόταν ήρεμη και ψύχραιμη, καμία σχέση με γυναίκα που σύντομα θα σνόμπαραν οι πάντες.

Καταλάβαινε τι είχε συμβεί;

Η μήπως αυτό ήταν το σχέδιό της από την αρχή;

Ο σερ Χένρι μίλησε για πρώτη φορά μετά την αναχώρηση της λαίδης Σρούσμπερι. «Αυτό ήθελες να πετύχεις, Σάρлот; Να ντροπάσεις όλη την οικογένεια;»

Αυτά είναι τα αντίποινά σου επειδή δεν κράτησα τον λόγο μου;

Αυτό φάνηκε στη Λίβια ότι άκουσε.

Η Σάρлот κοίταξε προς το μέρος της Λίβια, λες και ήξερε ποιος βρισκόταν στην άλλη πλευρά της πόρτας και τι απορίες κατέκλυζαν το μυαλό της Λίβια. «Όχι. Το σχέδιό μου δεν αποσκοπούσε σε δημοσιότητα. Παρά την επιθυμία μου να σπουδάσω και να βρω μια αξιοπρεπή εργασία, παρά τις υποσχέσεις που μου έδωσε κάποιος εδώ μέσα, τελικά έγινε σαφές ότι δεν υπήρχε περίπτωση να μου επιτραπεί να ακολουθήσω άλλον δρόμο εκτός από αυτόν του γάμου, που για εμένα αποτελεί εντελώς ακατάλληλη επιλογή. Οπότε αποφάσισα να κάνω το βήμα που ήταν λογικό. Να χάσω την παρθενιά μου και συνεπώς να πάψω πια να είμαι κατάλληλη για γάμο».

Η λαίδη Χολμς πετάχτηκε όρθια. «Μα αυτό είναι ό,τι πιο ηλίθιο και εξωφρενικό...»

«Λαίδη Χολμς, μίλησες πολύ σήμερα», είπε απειλητικά ο σερ Χένρι. «Σάρлот, συνέχισε».

«Χρειαζόμουν έναν άντρα. Επιπλέον, χρειαζόμουν έναν άντρα που να μην μπορεί να υποχρεωθεί να με παντρευτεί, άρα κάποιον παντρεμένο. Αυτό με δυσκόλεψε κάπως, καθώς οι περισσότεροι παντρεμένοι που ξέρω θα με απέρριπταν είτε λόγω αρχής είτε επειδή είναι πολύ προσεκτικοί. Οπότε αναγκάστηκα να συμβιβαστώ με κάποιον που είναι και ανήθικος και απερίσκεπτος.

»Ο κύριος Σρούσμερι πληρούσε ιδανικά τα κριτήριά μου. Δυστυχώς, είναι ηλίθιος. Χθες το βράδυ γύρισε σπίτι του τύφλα στο μεθύσι από ένα πάρτι γενεθλίων, πέρασε τη γυναίκα του για την ερωμένη του και της τα είπε όλα για τη συμφωνία μας, μαζί και με την ώρα και το μέρος».

Η λαίδη Χολμς έμεινε άναυδη. «Μα αυτό είναι επιλήψιμο. Γιατί δεν ήρθε σε εμάς η κυρία Σρούσμερι ή η λαίδη Σρούσμερι, για να αποτρέψουμε την εκτέλεση του αποτρόπαιου σχεδίου σου;»

«Όντως, γιατί; Αλλά δεν υπάρχει λόγος να θυμώνεις έτσι, μαμά. Κι εσύ το ίδιο θα είχες κάνει. Θα είχες κρατήσει κρυφές τις πληροφορίες μέχρι τη στιγμή που θα μπορούσες να εμφανιστείς με ένα τσούρμο μάρτυρες για να τσακώσεις το παράνομο ζευγάρι στα πράσα».

«Εγώ... Εσύ... Αυτό είναι...» ψέλλισε η λαίδη Χολμς. «Α, κα-tάλαβα. Δεν νομίζεις ότι έκανες κάτι κακό, έτσι; Είσαι τόσο εγωίστρια και μόνο τον εαυτό σου σκέφτεσαι; Ποιος θα παντρευτεί τη Λίβια τώρα που η υπόληψη της οικογένειας έπαθε τέτοια ζημιά;»

Η Λίβια αναγκάστηκε να συγκρατηθεί για να μην αρπάξει τη μητέρα της από τον λαιμό. Η ζωή της Σάρλοτ είχε καταστραφεί. Κανένας δεν σκεφτόταν *αυτήν*; Τι θα έκανε *αυτή* σε όλη της τη ζωή;

«Λοιπόν, τώρα θα έχεις άφθονο χρόνο να το σκεφτείς αυτό!» Η φωνή της λαίδης Χολμς έγινε πάλι τσιριχτή και δυνατή. «Θα περάσεις όλη σου τη ζωή κλεισμένη μέσα. Δεν θα σε επισκέπτεται

κανείς. Δεν θα σου γράφει κανείς. Δεν θα νοιάζεται κανείς αν ζεις ή αν πέθανες».

«Ναι, το φαντάζομαι», είπε η Σάρλοτ σιγανά.

Η Λίβια δεν μπορούσε να συγκρατηθεί άλλο. Άνοιξε την πόρτα ορμητικά. «Σάρλοτ!»

Η Σάρλοτ σηκώθηκε. Ένα αμυδρό χαμόγελο φαινόταν στα χείλη της. «Λίβια».

Η Λίβια έτρεξε στην αδελφή της και την αγκάλιασε. «Αχ, Σάρλοτ. Τι απαίσια μέρα».

«Γι' αυτήν είναι απαίσια η μέρα;» είπε η λαίδη Χολμς απότομα. «Εσύ είσαι αυτή που θα πληρώσει την ατιμία της».

«Δες να μου καίγεται καρφί;» Η Λίβια έπιασε την αδελφή της από τον αγκώνα. «Έλα να πάμε πάνω, Σάρλοτ. Θα ειδοποιήσω να μας φέρουν τσάι. Πρέπει να πεινάς».

«Δεν θα την πας πουθενά. Δεν τέλειωσα μαζί της».

«Κι όμως, τέλειωσες. Τουλάχιστον για σήμερα».

Η λαίδη Χολμς πήρε μια σχεδόν κωμική έκφραση έκπληξης. Η Λίβια ήταν η μόνη κόρη των Χολμς που κρατούσε μούτρα, αλλά σπάνια έδειχνε τέτοια ανυπακοή.

Εκμεταλλεζόμενη το στιγμιαίο σάστισμα της μητέρας της, πήρε τη Σάρλοτ κι έφυγαν.